

Faustina : bly-eindt-spel

<https://hdl.handle.net/1874/36095>

FAVSTINA

Bly-eindt-Spel.

Op de Spreuca.

De leughen selden wel geluckt,
Hoe seer sy vvaerheydt onderdruckt.

SPELS

SPELS INHOVDT.

Austina geboren Herderinne, so door haer wt nemende schoonheyt, als bevallighe lief talicheyt, treckt door deese gaven een Coninx hert tot liefde, sulx dat hy haer ten huwelijck begerende, t'Hof verlaet, aennemende het Herders leven; traght met haer te trouwen.

Ferdinandus hare broeder, een geboren Herder, van jonghs af ten hove verkeert hebbende, ende gevordert tot hooghe staet soo door sijn kloeke daden, als getrouwe diensten, wert int afwesen des Coninx de regeringhe toe vertrouwt.

Calista de suster vanden Coninck, verliest op *Ferdinand*, haer liefden hem ontdekt hebbende, pleghen hun vryagie.

Casterna, Princesse van Perffen om Grieken te besigtigen, wert statelijck ten hove binnen Athenen ontfanghen.

Den Conink *Faustina* lagen leggende tot sijne lusten, doet niet op, ten aensien hare heusche tegenstant, derhalven van haer sijn afscheyt nemende, comt weder ten hove, maeckt vryagie met *Casterna*.

Faustina

Faustina (ten hooghsten bedroeft) vindt eenighe vertroosting door sekere Heydinne, de welcke haer, nae nogh eenighe uytgestane swaricheyden, groot geluck voorseght te sullen ghenieten.

Sy haer in Pagies kledingh begevende, gaet nae't Hof, ende geraeckt in Coninx dienste, brengende van sConinx wegen een brief aen *Casterna*, wert de Princes op *Faustina* verliest, haer verfoekende tot onbehorelijcke lusten, *Faustina*, als dan genaemt *Constans*, weygert fulcx seer beleefdelyck doch vrughteloos, de Princes aenhoudende ende niet winnende, beschuldight *Faustina*, klaghtigh vallende aenden Conink, dat sijn Pagie getraght heeft haer te verkraghten.

D'onschuldige *Faustina*, wert geapprehendeert, datelick verweesen om te sterven. Comende ter executie, doet haer ontschuldigingh, te kennen gevende wie sy is, wert onschuldigh bevonden ende vanden Conink voor sijn echte Vrouwe aengenomen, ende van *Ferdinando*, met broederlijke liefde ontfangen, de welke van den Conink ten huwelijk gegeven wert des Coninx Suster *Calista* Princefle van Athenen: ende wert *Casterna* uyt het Hof van Grieken gebannen.

Spelende Personen.

FAVSTINA Herderin.

CONSTANTINVS Coninck van **Grieken.**

CALISTA Coninx Suster.

CANTISA Staet Iuffer.

FERDINANDVS Ridder.

Twée RAETS-MEREN.

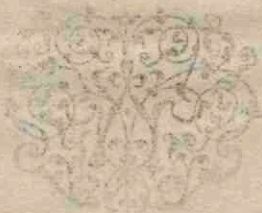
DIENAER.

Rey van HERDERINNEN.

CASTERNA Princes van **Perfiert.**

RECHTER.

SCHERP-RECHTER.

FAVSTINA BLY-EINDT-SPEL.

Eerste Handelingh. Eerste Wtkomst.

Faustina.

Oe vrolik tierikiert t'gevogelt op de Bomen,
Hoe ruyfchend vlieten hier de koele water stromē
Van kristalyne beek; en suyvre water bron,
Omlommert van de groent, begroent met
morghen Son;

A 3

Wiens

Hoe soet en aengenaem begint Auroor te bloosen
 Wiens weerschijn schittert op de purper rode Roosen,
 En breekt door t'dichte groen, langhs ruygh bewoffen wal,
 En flickert met haer schight op berghen, bos, en dal:
 Ontloken morgen-stondt, bepronkt met Sonne stralen,
 Hoe lieffelijk laet ghy u lieve luyster dalen
 Op bloempjes, en op kruydt, op al dit lieve groen,
 Waer ghy, myn Lammertjes, u graeghte kunt voldoen;
 Dus door de natte douw, coom ick myn schaepjes weyden;
 Graes, graeghe Beesjes; graes; wyl myn genegentheiden
 Door de gedaghten sien int herte afgebeelt
 Hoe veel den eene van den ander Mensch verscheelt;
 Den Mensch; een schepsel Godts, en ken in geene delen,
 Belangende de Ziel, in t' minsten yets verschelen
 Met sijne weergae; maer in staet wel ongemeen,
 Dogh; wat de Ziel betreft, daer in sijn 'salles een:
 Al t'menschelijk geslacht hier levend op der Aerden,
 Van Scheppers wegen niets verscheelt in waerdens waerden:
 Soo lief heeft God den Boer, als hy een Conink heeft;
 Soo lief een armen Mensch als die in rijkdom leeft,
 Het tytelijk geluck maekt geen Godsalich leven,
 Godt liefst die gene meest, die hem het meeste geven,
 Die is Godts liefste vriendt, en die geeft Gode meest,
 Die meest sijn leven voeght na wetten vande geest.
 Een geestelijke vrucht is daer in meest geleghen,
 De sond te haten, en tot deughd te sijn geneghen.
 Wat staet van leven best, om meest de deught te voen?
 Wat staet van leven best, om Gode dienst te doen;
 Is armoed, of is weeld bequaemst om God te loven?
 Ist beter wel geaght, of nedrigh en verschoven?

Ist nutter Vorst en Prins, als Bedelaer of Slaef
 Ist nutter Herder, als een vorstelijke Graef;
 Geen staten, t'sy hoe veel sy van malkander schelen,
 Of yder in sijn staet ken Gode 't sijne delen;
 Dogh ? swarelijker ist in weelde en geluck
 Te dienen Gode, als het is in ramp en druk;
 Meer stof in Herders kluyt om God den Heer te loven,
 Als 't Princen herte vindt in Coninklijke hoven;
 Hoe vol het Coninx Hof met weelden is gepropt,
 Met wellust sijn gemoedt ten vollen in gekropt,
 Nogh ist een groot verschil by 't leven dat wy leyden
 Meer rust geeft d'Herders staf, als Coninx scepter sweyden;
 Geen gulden lede kant, soo waerdigh als dit groen
 Om met geruste slaep natuurs lust te voldoen,
 Geen goude laken ken de Coninklijke Zalen,
 Soo cierlijk pronken, als de wel gecierde dalen
 Van groene lommers sijn gepronkt, en op geciert,
 Met puyk van blader loof; waert pluymige gediert
 Met lieffelik gesangh de velt Goon comt ontmoeten,
 En inde morgen stondt Godin Aurora groeten;
 Geen hoofsche vreughd, hoe soet, geen stem, hoe musicael
 En geven soeter soet als doet de Naghtegael,
 Geen sangh, geen snaren spel, geen hoofsche melodye,
 Oft sijn by ons vermaek gelijkerwijs kopye
 By t'reghte principael; wat glans van diamant
 Geeft soo veel weerschijn, als den oever dicht beplant
 Met keurigh blos van Bloem, en purpur rode Rosen,
 Die onder jeughdigh groen te pronk staen met hun blosen.

Agh rode Rosjes ? soet van geur?
 Myn lieve handt lust u te plucken;
 V blos, en inkernatē kleur,
 Aen myn bedoude mondt te drucken,
 En Zuyghen van u Rose blaen
 Het geurigh nat daer op gedropen:
 T'gheen Nectar sal te boven gaen,
 Doe u gesloten Knopjen open.

V Knopjen (dat voor Avont roodt
 Ontloken) had den dau ontfanghen,
 En met den naght sijn blaetjes sloot
 Dat graeght met graeghte myn verlanghen,
 Hoe graeghlyk graeght myn graegh begheert,
 V lieve Roselaer te buyghen,
 Om dau, op Roos gedisteleert,
 Voor Nectar van u blaen te zuyghen,

O Roos; ghy die in myn gedaght
 Vernieuwt verlopen vrolickheden,
 Een Griexcen Conink groot van maght
 Traght my sijn minne te besteden.

O Vorst, o Griexce Constantijn
 Beheerscher van t'vermaerd Athenen,
 Wat ist dat u beweeght, om mijn,
 V Coninx liefde te verlenen?

Myn dunckt dat ik sijn Hoogheyd hoor
 Met ren ter jaght, door bos en dalen;
 En volght met lust de brack opt spoor,
 Om t'schuwe wilt te achter halen.

Coninck, met eenige Adel ter jaght, ontmoet
Faustina, alle de anderen binnen.

Faustina.

Fausti

Constantijn; groot mogend Majesteit

Ontfang myn morghen groet in goe genegentheyd,

Consta.

V dienaressse buyghdt, om hare plicht te tonen,

Beleefde Herderin; de liefd wil u verschonen,

En niet gedooghen dat soo lieven Engel knielt,

'tGeen beter voeght aen my.

Faust.

Agh; oft ghy u onthielt

De lust tot sulck gesprek, t'geen boerten is, of veynsen,

Waer door sijn Hoogheyt tracht de gront van myn gepeynsen

In errenst te verspien, om sien oft ik wel souw

Soo sleght sijn, dat ik my u liefde waerdigh houw;

Int minste niet myn Heer; sulx quam noyt in myn sinne,

Ten voeght niet dat een Prins een sleghte Herderinne.

Sijn liefde bieden sal, wat schuylder doch in mijn,

Dat u tot liefde trekt? agh! Conink Constantijn.

Consta.

Dat ik u liefde draegh de Goden kunnen tuyghen,

'tIs liefde die my dwinght ter aerden neer te buyghen,

T'gheen my tot liefde trekt, 'tgheen my tot liefd beweeght

Dat sijn u deughden, waer beneffens dat ghy pleeght

De soetste oeffeningh, dat is het redineren,

*Segh reden kavelingh, en mach met waerheyt sweren

Dat noyt geleerde tongh my soo wel heeft vernoeeght,

Als u lieftaligheyt van 'tGodlijk toegevoeght.

Natuur meer als gemeen in uwe schoonheyt wraghte,

Schoonheyt met reen begaest, doet my nae weerliefd traghte,

B

V lieven

V lieven voor myn lief.

Fausti. Ten voeghd u Hoogheyt niet
Dat ghy, groot mogend Vorst, op uwe minder fiet.
V minder niet alleen, maer een slaef in geboren,
Daer ghy een Conink syt tot Heerschappy verkoren.
Ik, om het sleghte vee als Harderin te voen,
Ghy om u Rijk, en Croon in staet te ryfen doen.

Consta. Wel wijse Herderin, onnodigh deese reden,
Heb ik voor desen niet van myn genegtheden
De reghte proef getoont, heb ik doen blijken niet,
Dat liefd in liefdens keur op gene wetten fiet.
Heb ik u niet beloofst als Griexce Coninginne
Te maken door de liefd, swoer ik u niet te minne.
Beloofden ik u niet te maken als Vooghdes
Mijns Rijx; en neffens dien Athenens groot Princes.
*kHoop vmmers niet dat u myn liefde sal mis hagen.

Fausti. Groot mogend Vorst, de liefd heeft wonderlijke vlaeghen,
T'gheen sy de een uwr wil, haer d'ander uwr mis haeght.

Consta. Dat speurdmen noyt in die, die reghte liefde draeght.

Fausti. Wie draeghter reghte liefd?

Consta. Die in de liefd volherden.

En noyt, om dit oft dat in liefd verandert werden.

Fausti. Waer vindmen sulcke liefd?

Consta. In therre van die geen,

Die inde liefde noyt buyten beloften treen.

Fausti. Waer vindmen lieverts die hun liefs beloften houwen?

Consta. Die sijn te vinden, lief, allenigh door vertrouwen.

Fausti. Hoe vindmen die asleen om datmen dat vertrouwt?

Agh! neen, dats misverstandt; Heer, my ten besten houwt,
Dat ik soo stoutelijk myn tegen rede tone,

Ik bid, soo ik misdoe, u Hoogheyd my verschone;
 Het is myn leet dat ick dit seggen heb bestaen.

Consta. Ghy hebt int minste deel, my hier in niet misdaen,
 t'Gevalt my, mits t'my lust u tegen reen te hooren.

Fausti. Sijn Hoogheyd op myn vraegh dit antwoord stelt te voren,
 Dat door t'vertrouwen wert de reghte liefd gekent.

Consta. Ogh! ja, hoe kent ghy liefd, soo ghy mistrouwend bent.

Fausti. Hoe soudmen trouwe liefd door het vertrouwen kenne,
 Mits weynsery, door schijn, de trouheyd weet te schenne?
 De tongh roemt vaek van trouw, daer t'herte tegen strijdt
 Dit ken geen trouheyd sijn, schoon ghy vertrouwend sijt.
 Vertroud men jemand trouw, om dat hy daer van roeme.

En salmen jemand trouw int stuck van liefde noeme,
 Om dat hy t'selver seyde? moet daer wt sijn vertrouwt,

Als dat hy is getrouw? geen rede staenden houwt,
 Dat door vertrouwen jemens trouwheyd wert bevonden,
 Wie hier op liefde stelt, liefd los, en ongebonden.

Getrouheyd leert de tijt, maer het vertrouwen niet,
 Of jemand liefst getrouw, men door de tijden siet.
 De tijt moet door de tijt getrouheyds proef doen blijken,
 Die vindmen trouw, die noyt in trouheyts plight beswijken.

Consta. Is niemant dan getrouw van die, die t'openbaert,
 En met de tongh de grondt van trouw te sijn verklaert?

Myns oordeels, jae, men ken in t'seggen waerheyd houwen,
 Hoe vindt die trouwheyd, die dit niet en wil vertrouwen?

Fausti. Myn Heer! de tongh en thert verschelen vaek soo veel,
 Ia sweeren vande trouw, en tonen tegendeel,

Soo dat vertrouwen niet en ken getrouheyd vinden,
 Hoe seer de minnaers haer aen trouws beloften binden,
 Men siet hoe dat de tijt veranderinghe geeft,

MINNE-SPIEGEL

De tijt die openbaert wat dat het herte heeft,
 Dats reghte trouwigheyd, van fulke trouw ik spreke
 Die altijt blyft stantvast, en sonder oyt te breke,
 Dees vindmen door de tijt die alle dinghen leert,
 Maer door t' vertrouwen niet, mits dien den mensch verkeert.

Consta. 'tIs soet geredineert, begaefde Herderinne,
 Ik speur met groote lust de schranderbeyt uws sinne;
 Ick vinde meer in u als ik in Vrouwen sagh,
 Soo dat ik uwe lof in waerheyd roemen magh:
 Dit stelle ik ter zijd; soo woorden kunnen baten,
 Soo woorden kraghtigh sijn, wilt u door woorden laten
 Beweghen tot myn liefd;

Faulti. Sijn Hoogheyd spot met myn;
 Hoe soud een Herderin, een Conincx Vrouwe sijn?
 Sal een verschoven Maeght van laeghe staet geboren
 Een Conincklijke Prins om weermin smeken hooren:
 Ick bid u, Vorst; bedaer, u Hoogheyd doet te kort
 Sijn Edeldom, sijn staet; voorfichtigheyd my port
 Om met eerbiedigheyd u Hoogheyd, en genade
 De liefd tot een Slaefin, met reden, te ontrade,
 De tijt eyscht myn vertrek; met u verlof myn Heer.

Consta. Dat ghy nu scheyden wilt vertrouw ik nimmermeer,
 Vertoeft myn lief, ik bid?

Faulti. Noemt ghy my lief.

Consta. Met reden.

Faulti. De reden seggen neen, en tonen tegenheden.

Consta. Indien ghy lieve Nymph, de reede plaetse geeft,
 Bevinden sult dat u myn hert verkoren heeft
 Voor opperste vooghdes, en sielens wefbeminde,
 Lust u daer proeve van, ik sweert ghy kuntse vinde.

Wat

Fausti. Wat proef ken daer van dogh sijn Majesteyt my doen?
 Consta. Meer proef als ghy oyt kunt van s' Coninx liefd vermoen,
 Ik stelle my als Slaef ten diensten uws gebiede,
 Gebied my wat ghy wilt, u wille sal geschiede.
 Fausti. tWaer onbeleeft myn Heer, en staet my geensints vry,
 tGebieden comt u toe, gehoorsaemheyd voeghd my;
 Dogh, soo u Hoogheyd sikh met liefde voelt bevanghen,
 En dat het hem gelieft wt liefde, niet door dwanghen
 Maer wt goet willigheyd te tonen proef van dien,
 Ick wensch, hoe wel onwaerd, daer proeve van te sien.

Consta. Wat proef gelieft myn lief.

Fausti. Die u lust my te geven.

Consta. Eyscht, bid ik, wat wilt ghy al waer het schoon myn leven.

Fausti. Soo waer ik moorderes, in plaets van lief, beulin.

Consta. Neen schoone, maer sult sijn gebiersteres myns sin.

Fausti. kVerzoek dan jets op u.

Consta. Wilt u verfoeken staeke.

In plaetse van verzoek u wil tot wetten make,
 En seght wat ghy begeert dat ik tot proeve doe.

Fausti. Dat seggen, maghtigh Vorst, en comt my geensints toe,

Consta. Het doet, indient u lust, soo waerdigh my te kenne,

Fausti. Noyt sal myn heusch gemoed de kennis soo ontwenne,

Dat my de redelickheyd soo verre sal ontgaen,

Dat ick gebieden soud, twaer onbeleeft gedaen,

Soud ghy, die in u maght hebt landen, ende lieden,

Soud ghy, die Grieken meught beheerschen en gebieden,

V van een sleghte Maeght, en arme Herderin

Gebieden laten? neen, t is myn gemoed en sin

Grootmogend Majesteyd, op talder hooghste teghen.

Indien ik van de Goon had soo veel luk verkregghen

Dat ik in staet en maght u Hoogheyd waer gelijk,
 Besat in werelts praght Palleys, oft Coninkrijk,
 Niet om dat myn misnoeght myn kleynheyd op der Aerden,
 Niet om dat my begeert traght nae een hoger waerden,
 Niet om dat myn gemoed nae werelts staet sught trekt,
 Maer, om dat s'Coninx hert tot myne weerlied strekt;
 Agh dat ik wenschen moght dat wenschen niet moght hindren,
 Veedelheyd, nogh staet in 'tminste deel vermindren,
 Ik wenschten.

Consta-

Wat doch? seght ick bid u

Fauti.

Neen, o neen.

Consta.

Wat soud ghy wenschen? wenscht.

Fauti.

Myn wensch strijdt tegens reen,

Dogh, liefde ken, indien ik dool, myn misslach helen.

Agh! Coninklijke Prins, al myn gedaghten spelen

Op t'geen sijn Hoogheyd my in lierd te voren leydt

Hier over wensch ik dan dat sijne Majesteydt

Moght wesen myns gelijk; bedeeft met minder goede,

En neffens my int velt de sleghte Schaepjes hoede,

Wiens kleynheyd meerder vreughd als Coninx wellust geeft

Een Conink alhoewel hy t'al na wenschingh heeft

Moet dikmaels in meer sorgh, en quel onrustigh swerven,

En in sijn overvloedt somwijl sijn lusten derven,

Dat is gerustigheyd, voedstresse van de deughd,

Gerustigheyd, wiens lust passeert al swerelts vreughd,

Waer vindmen meerder rust als in het Herders leven,

Waer wt ik swarelijk soud kunnen my begeven.

Al waert dat my een Kroon van diamant, en goudt,

Al waert dat my een Hof van Marmor op gebout,

Voordees myn rose krans in mangel wierd geboden

Ik soudse laten, en my aghten min van noden
 De Scepter, ende Kroon, als Herders staf, waer mee
 Wy heerschen en gebien, ons Schaepjes en ons vee.

Consta. Ik heb alree u wensch bespeurt wt uwe reden,

Ik heb alree de proef van u genegtheden;
 Ik heb alree de grondt van uwe wensch verstaen
 V wenschingh die van my, door liefd sal sijn voldae.

Ik sal my van het Hof, hier op het land begeven
 En leyden neffens u een rustigh Herders leven.

Ik sal, gelijk eertijts, van Princen is geschiet,
 Begeven my te land, verlaten het gebied;
 Gelijk Deocletiaen, die Keyserlijke staten
 Die Scepter, ende Kroon vrijwilligh heeft verlaten,
 En soo de rust gesoght ; de vryicheyt betraght
 'tGheen meermaelis geschiet by Princen groot van maght,

Den Coninck Constantijn verwisselt sijn gebiede
 Aen laeghe Herders staet ; en traght het Hof te vliede,

Te ruylen Rijk en Kroon, aen ruwe Herders staf
 Ter liefd myns Herderins ; en snyden willigh af
 De lust tot Heerschappy ; en gloriose daden,
 En soeken de natuur niet meer te overladen
 Met lust van hoofsche weeld, en heyl-loos overvloed
 Gelijkmen int gemeen in sConinks hoven doet.

Den Coninck Constantijn sijn liefde sal doen blijken,
 En tonen dat de praght van hoge Coninkrijken

Hem niet soo waerdigh sijn, als uw geruste staet,
 Die'swerelts Monarchy al ver te boven gaet.

Ik sal (met u verlos) my weer ten hove keren,

En stellen in myn plaets, om 'tRijke te regeren

Den krijchs heldt Ferdinand, op dat ghy siet aen myn,

Wat

Wat dat de liefde werkt, daer liefde, en trouheyt sijn.
 Fausti. Ist mooghlijk moogend Vorst dat ik u ken beweghen,
 V Hoogheyt overlegh de saeke wel te degghen;
 En proeve door de tijd, of sijne Majesteydt
 Volstandich blijven soud, in sijn genegentheydt,
 Wel heeft op seker tijd den Philosoph geschreven,
 En tot een voorbeelt ons sijn spreuk int light gegeven,
 Een spreuk die ons voor al behoort in t hert te gaen,
 Een spreuk, die nodigh dient by ons te sijn verstaen,
 Dat is, den mensch moet sijn soo in sijn saken draeghen
 t Gheen hy eenmael wil doen, bedencken vele daghen,
 Denck aen *Sartorio*, van wien men hoord, en leeft
 Hoe langhsaem dat hy tot het plegen is geweest
 In saken van gewicht; noyt liet hy sijn beroeren,
 Maer bleef stantvastigh, om sijn saken wt te voeren;
 Dit sy u Majesteyd alleenlijk verhaelt
 Wie sijn niet wel bedenckt, hoe lichtelijk hy dwaelt.
 Consta. Hoe meer ghy met my spreekt, hoe meer ik u beminne,
 V aerdigheyd munt wt, wel wijse Herderinne,
 Ik gae, en keer ten Hoof, om nae een goedt beraet,
 Te wisselen de Kroon, aen laeghe Herders staet.
 Binnen

Tweede Handelingh.

*Calista,**Cantisa.**Calista.* **Cantisa!***Canti.* Wat geliefte haer Hoogheyd de Princes.*Calista.* Wat tijd ist? seght my doch.*Canti.* De klok sloegh hallef ses.

Mit dat u Hoogheyd waert ten hoven afgetreden,

Calista. *Cantisa,* ist soo laet? hoe voel ik my bestredenVan liefde tot Ferdinand; *Cantisa,* u vertrekt,Nu ben ik vimmer vry; *Calista,* agh, ontdekt

V innerlijke smert, versaghtse door het klaeghen,

Wilt u verborghen pijn int hert niet langer draeghen

Meld u genegentheyd, tuyghdt dat ghy sijt gesint

Tot Ferdinandi liefde; tuyghdt dat ghy hem bemindt;

Hoe sal dit best geschien? 'k ben maghteloos int pleghen

Van liefdens listigheyd; hoe wel tot liefde geneghen,

Agh! minne God, in my gebreekt een goede raedt,

Daer by voorfichtigheyd, om dees myn tere staet

Aen Ferdinando opt bequaemste te ontdecken,

Agh, had ik jemand die my moght sijn hulp verstrecken,

Hoe soud t'verliefde hert verquikken in sijn druk,

Hoe blijde soud ik sijn nogh in myn ongeluk;

Dat ik *Cantisa* gingh myn liefde te voren houwen.*Calista!* swaerlijk ist op menschen te vertrouwen.

Nogh swaerlijker ist, en oorsaekt meerder smert,

Wanneer dat men sijn quel verborghen wil in thert;

Gemenelijk bleef die in ramp spoed meest verlegghen,

C

Die

Die door te bloden vrees sijn meningh had versweghen,

Dies ik myn liefd ontdek, wie dogh, wie vind ik best?

Cantisa? neen. waerom? daer is in dit gewest

Geen mensch die ik myn liefd derf beter toevertrouwen,

Als haer; dies ik de saek haer wil te voren houwen.

Cantisa is getrouw, en heeft een goet beleydt,

Cantisa dient de saek van veer eens aengefeydt.

Cantisa!

Canti. Wat gelieft u Hoogheydt?

Calista. Iets t'geen ghy

Bequaemlijk (na my dunckt) wt voeren kunt voor my.

Canti. V Hoogheyd my gebied.

Calista. Wat soud ik u gebieden?

Canti. Het gheen Princeffe wil dat van my sal geschieden.

Calista. En oft dit myn gebod waer tegens u gemoedt?

Canti. 'tIs geen volmaekte dienst die men onwilligh doet.

Calista. En oft u myne dienst tot nadeel moght gedijen?

Canti. Een trouwe Dienares moet dat geduldigh lijn.

Calista. De saek heeft geen gevaer, ten waer s'u lastigh vil.

Canti. Geen last (hoe swaer) sy wert verlight door goede wil.

Calista. 'tSijn woorden.

Canti. Als getuyghen myns genegentheden

In wilge dienst tot u.

Calista. Wie s'gh vertrouwt op reden

Staet op een losse grond, en onvast fundament.

Canti. 'kHoop dat haer Hoogheyd my voor een getrouwer kent.

Calista. Sout ghy Cantisa, wel vanuwe trou begeren

Versekeringh te doen, en my met eden sweren

Dat wat ik u ontdek sal blijven in't secreet.

Canti. Ik sweert, vertrouwt myn vrij alt'ghene dat ghy weet.

Haer

Haer Hoogheyd heeft voor myn getrouheyd niet te vresen,
Begeert al wat ghy wilt, 'k sal u gediensstigh wesen.

Calista. Cantisa, soudt ghy t' doen?

Canti. 'k Sal doen wat ghy ghebedt,

Calista. 'k Wil jets verfoeken, maer int minst gebieden niet.

Cantisa, agh, wat ist? of ik my schoon inbeelde
Te swemmen in een Zee van wellust en van weelde,

Cantisa, agh, wat ist? of al een sterflijk mensch

Op Aerden alle dink heeft na sijn wil en wensch,

't Is veel, maer niet genoegh, 'k heb alles na myn wille:
En nogh en ken de wil begeerlikheyd niet stille:

Ik speur behoefstigheyd in't edele gemoedt;

Ik lijd gebrek, en leef noghtans in overvloedt:

Hoe soud ghy dit verstaen? 'k heb alles, jets ik misse,

Cantisa, wat het sy sult ghy noyt kunnen gisse,

Ik schroom dat ik het segh.

Canti. 'k Sweer dat het my verdriet.

Dat uwe Hoogheyd schroomt,

Spreek wt.

Calista. Ick durve niet.

Canti. Princes, onlast u hert van innerlijk beswaren,

En meld my u secreet.

Calista. Soud ik het u verklaren?

Canti. Ogh! ja Princes.

Calista. O neen, o neen Cantisa, neen.

Canti. Ey, waerom niet?

Calista. Om dat het regen strijdt de reen.

Canti. De reen?

Calista. De reedelikheydt verbied my u te seggen,

De lasten, die cylaes my op het herte leggen.

- En perffen t'teer gemoed met innerlijke pijn,
 Soo dat de schaemte seydt, het melden magh niet sijn;
 Hoe wert myn siel bestreen, hoe myn de sinnen malen,
 En ken met sijn gedaght geen mensche achter halen?
 Wat soete sotterny beheerscht Calistaes sin;
 En sluypt, en kruypt ter sluyk tot dees myn boesem in?
 En plaeght, en knaeght myn hert met noyt versoghte plagen,
 Die maechdelijke schaemt aen my verbiedt te klaeghen.
 Cantisa, soudt ghy niet wel light de grondt verstaen?
 Myn dunckt Princes, ik sou u meningh nu haest raen,
 Princes, hoe nae ist liefd waer van ghy wort bestreden?
 Calista. Cantisa, liefde ist, die my door al de leden
 Met schrick, met angst, met schroom, soo fel en bitter quelt,
 Dat niet het hert alleen, maer oock de siel ontstelt,
 Cantisa, de liefde is vol wonderlijke vlaeghen,
 Calista. Sy geeft den eene vreughd, sy doet den ander klaeghen,
 Cantisa, liefde is van wonderlijken aert,
 De liefde die verblijdt, de liefde die beswaert.
 Cantisa, Princes, het liefste lief, geeft liefde, nae liefds lije,
 De liefd verselt met vrees, geeft dikmaels t' soetste vrije.
 Calista. Cantisa, twaer geen noot dat my de vrees smert,
 Soo hy (die ik bemin) my liefden in sijn hert,
 Maer agh! dat ik hem lief is nogh aen hem verholen,
 En dat hyt niet en weet, doet my de sinnen dolen,
 Wat ist oft ik hem lief, soo hy dat niet en weet?
 Wat ist of hy t'al wist, en my geen liefd besteedt?
 Eylaes! ik lief, en ben opt alderhooghst in vrese,
 Soo k'hem myn liefde bie, sal s'hem onwaerdig wese,
 Cantisa, agh! wat raet, hoe legh ik dit best an?
 Cantisa. Ick sal u dienstigh sijn Princes, alwaer ik can,

Indien ik weten moght wie dat u Hoogheyd minden,
Ik twijffel niet, oft soud u Hoogheyd hulpe vinden.

Cantifa, moght dat sijn.

Princes, het sal geschien,

Gebruykt my in u dienst, myn trouheyd sult ghy sien.

k. Vertrouw myn op u trouw, dies spreek ik sonder schromen

Ick heb, eylaes de liefd te diep int hert genomen,

En weet niet oft die geen die van my wort bemindt

Tot myne liefden ook sal wesen wel gesint.

Ghy weet, Cantifa, wel, waer Maeghden moeten vrije,

Hoe selden datmen siet die liefde wel gedije;

Dit is het geen my quelt, Cantifa, agh! dit ist

Het geen my pijnicht, mits het hert t'geminde mist;

Wat raedt? wat middel sal Calista kunnen vinde,

Dat sy haer liefde magh ontdekken haer beminde?

Wat middel dienter best in dese saek gedaen?

Waer door dat ik hem geef myn meningh te verstaen?

Canti. Indien u Hoogheyd my gelieve te doen wete

Wie t'is die ghy bemindt, en hoe hy is gehete;

Ick weet, Princes, een vondt te vinden, die u dient.

Cantifa, agh! Cantifa, spreekt ghy soo ghy'tmient?

V Hoogheyd sy daer van versekert.

Dorst ick melden

Wie dat het is, eylaes, de waerdighst aller Helden

Die in het Griexce Hof oyt komt of is geweest,

In moedigheyd van moedt, als aerdigheydt van geest.

Cantifa, sijns gelijk en leefster niet op Aerden,

Sijn deughden munten wt ver boven alle waerden.

Cantifa, 'therte my in liefdens vlamme brandt,

En diet my branden doet is Ridder Ferdinand.

Canti. Ist Ferdinand Princes.

Calista. 'tIs hy, die'k liefde draeghe,
'tIs Ferdinand op wien speelt al myn wel behaeghen,
'tIs Ferdinand, die my in liefde branden doet,
Hoe wel van laeghe stam, is edel van gemoedt.
En vrees sijn heusch gemoed, sal geen sints kunnen lijn,
Dat ik hem soeken wil te locken tot het vrijen.

Cantisa, agh ik vrees, als hy dit sal verstaen,
Hy sal't my weygren, en myn liefde gans versmaen,
Canti. Int minste niet Princes, maer tegens u vertrouwen
Sal Ferdinandus sijn op 'thooghst geluckigh houwen:
Wat reden souden hem beweegen af te slaen,
V liefde, waer door hem wert meerder eer gedaen:
V Hoogheyd overweeght, dat sijn onwaerdigheden,
Noyt hebben recht verdient, dat ghy hem soud besteden
V waerdigheyd, Princes, Princes van Coninx bloedt,
Denkt wie hy is geweest, en hoe ook opgevoedt.
Ik hoop niet dat Princes in errenst dat soud menen,
Dat sy met Ferdinand soud traghten te vereenen?
Hy die niet meer en is, als een Schaep Herders soon,
Ghy's Coninx Doghter, van de grote Griexce Kroon.

Calista. Cantisa, swijght, ik wil, en sal hem liefde draeghen.

Canti. Al wat u Hoogheyd wil, dat sal my wel behagen.

Calista. Soo doer dan dat ik wil, mits dat ik u beloon.

Canti. Cantisa willigh is te doen nae u geboon.

Calista. Cantisa, kost het sijn dat hy my eens quam spreken.

Canti. Princes, behendich sal ik dese saek besteken.

Calista. Agh! moght ik Ferdinand hier tavondt by my sien.

Canti. V Hoogheyd sy geruft, ik weet het sal geschien.

Calista. Cantisa, ach, eylaes, hoe woud ghy dat beleggen?

Dat

- Canti. Dat sal ik u Princes, in korte reden seggen,
 Dit sal myn aenslach sijn, de wijle dat ik weet
 Dat Ferdinand, Princes, is een begaeft Poët
 Die soet en aerdigh rymt ; sal ik van hem begeren
 Dat hy u Hoogheyd wil van avondt noch vereeren
 Een Liedtjen, waer na dat u lust op t'hoogste trekt,
 Die tot het singhen van sijn soete vaersjes strekt;
 'Tis ongetwijffelt of ghy sult u wensch verkryghen,
 Cantifa, wel bedoght, maer bid u, wilt dogh swyghen
 Van t'gheen ik heb geseydt, ghy weet dat maeghden eer,
 Wert lichtelijk gequetst, want die is swak en teer.
 Cantifa, gae, ik bid.
 Ik doe nae u begeeren.
 Calista. Wat liefde werken sal, dat moet de tijt voort leren.

Binnen,

Ferdinandus.

Na dat Cantifa my die blijde bootschap broght,
 Als dat my de Princes tot haren dienst versoght
 Met myne rijmery, heb ik daer jets geschreven,
 Het geen ik de Princes Calista meen te geven;
 Agh Vaersjes, waert ghy dogh van sulck een aert en kragt,
 Dat ghy myn lievend hert vertoonden haer gedaght;
 Agh, vaersjes, dat ghy kost getuyghen aen haer sinnen,
 Hoe dat ik liefde draegh, en niet en durf beminnen;
 Ach! Vaersjes, dat ghy kost haer Zieltje doen verstaen
 Hoe dat myn Zieltjen is haer Zieltje toegedaen.
 Agh! Vaersjes, dat ghy kost voor uwe Rijmer klaeghen,
 Light soud Princes haer liefd tot Ferdinandus draeghen,

Maer

Maer agh, als ik bedenkhoe't luk haer heeft bedeeft,
 Hoe veel Calistaes staet met Ferdinand verscheelt
 Ist vrughteloos; daer comt Princesse my ontmoete,
 Princesse, met verlof dat ik u Hoogheydt groete,

Calista. Wat reden, dat ghy doet u groetenis aen my?

Ferdina. Op dat Princes mits dien ontfangh myn rymery.

Calista. Hoe Ferdinand, wat s'dit?

Ferdina. T'geen ghy my hebt geboden
 Door uwe dienaers.

Calista. tEn is int minste van noden,
 kBen anders nu bedaght.

Ferdi. Soo bid ik dan verschoont

V dienaer! ach Princes, die sigh boetvaerdigh toont
 De wyl hy tegens uwe Hoogheydt heeft misdreven.

Calista. Waer is u rijm?

Ferdi. Princes, ey, wilt het my vergeven,
 Ik weyger u het rym hoewel ghy dat begeert.

Calista. Ik segh u geeft het my.

Ferdi. Onwaerdigh ist, ik sweert.

Calista. Wel Ferdinand, magh my die eer dan niet gebeuren?

Ferdi. Ick vrees of de Princes haer daer aen moghte steuren.

Calista. Wel ist dan soo gemaekt, soo lust het my te sien.

Ferdi. Princes, den Hemel gun dat ik gena verdien.

Calista. Doet ghy dit om verdienst? dit comt my vrent te voren.

Ferdi. Verdiensten van genaed, indien ik moght verstoren
 V Hoogheydt.

Calistr. Ferdinand, behandicht my t'gedicht

Ferdi. Indient u soo gelieft, Princes, k'voldoe myn plight.
 En wil gehoorfaem my aen uwe Hoogheydt draeghen;
 Gaa, Goon, dat haer dogh magh rymery behaeghen.

Hy leest binnens mondts.

Calista. Wel Ferdinand, wats dit? wat beelt ghy u niet in?
 Wat hebt ghy, segh my dogh? met dit u rijm int sin?
 Wat waent ghy dat de min myn hert heeft in genomen?
 Wat waent ghy, dat ik soud hier door tot minne comen?
 Wat meent ghy Ferdinand, dat my de minne terght,
 En dat myn edel hert u tot het minnen verght?

Ferdi. Geenints.
 Princes, ik had noyt diergelijk gedaghte,
 Noyt heeft haer Hoogheyd sulx int minste te verwaghte
 Van Ferdinando; die sich nimmer soo verftout,
 Maer als een slechte Slaef van uwe Hoogheyd hout;
 Waer op soud ik my dogh soo seere verhovaerde,
 Ik die een Herder ben geweest van sleghte waerde,
 Die Schapen ende Vee te lande heb gehoedt,
 En ben in kleynheydt, hoe wel deughd saem op gevoedt;
 Soo dat ik nader handt soo verre ben gecomen,
 Dat ik de Wapens heb met lust ter handt genomen,
 En sijne Majesteyd u Broeder trou gediect,
 Daer my t'geluk opt hooght haer gunste heeft verliect,
 En my ten hove heeft tot hogher op geresen,
 Dogh sonder dat ik soo vermetelijk soud wesen,
 Dat ik gedaghten kreegh van sulke hovaerdy,
 Als dat Princeffe sou genegen sijn tot my,
 kHoop, reden heeft in my Princes, een meer vermoghen,
 En sal in Ferdinand die sotheyd niet gedoghen.

Calista. Ghy reedlijk Ferdinand, neen, alte groots en trots
 Aght ghy u tot myn min, dewijle ghy te schots
 De minne schelt voor sot, en segh dat u gedaghten,

D

Noyt

- Noyt na Princeſſe min door liefde, ſullen traghten:
- Ferdi. Ten aenſien, agh Princes, ik ſulx onwaerdigh ben,
V Hoogheyd alte hoogh, te kleyn myn kleynheyd ken,
'kAght my u Slaef onwaerd, dat magh ik vrylijk ſweren.
- Caliſta. Oft ik u minden, ſoud ghy t'minnen wel begeren?
- Ferdi. Het antwoord op die vraegh, Princes, valt my te ſwaer,
Mits dien ik niet en weet oft veynſen is, oft waer.
- Caliſta. Ghy twijffelt, hoor ik wel, oft ik u moght beminnen,
En heb alree geſpeurt d'hovaerdigheyd uws ſinnen.
- Ferdi. 'kEn doe Princes, ik ſweert, ſoo waer ik neder buygh:
- Caliſta. Hoe Ferdinand, ik neem u woorden tot getuygh,
Ghy twijffelt oft ik veyns dan oft ik waerheyd ſpreke:
Waer wt ghy blijken doet een vaſt en ſeker teke
Van uwe twijffelingh, oft ik u min, oft niet,
Dit is laetdunkentheyd die men u pleghen ſiet.
Een Vremdelingh, nogh meer, een Herder die voor deſen,
Een Slaef, een Hoeder vande Schaepen pleegh te weſen,
Sal die vertrouwen dat een Maeght van Coninx bloet
Hem minnen ſoud? ghy toont d'onheufheyd uws gemoed,
Onlydlijk iſt, ik ſweert, en ken het niet verdragen.
- Ferdi. Princes, indient ſoo ſy, wensch ik der Goden plagen
In ſulken groot getal op myne hals gelaen,
Dat lijf en leven my daer onder ganſch vergaen:
Soo'k een gedaghte kreegh van ſulke hovaerdije,
Wensch ik de ſwaerſte ſtraf op my, die men can lije.
- Caliſta. 'kHeb Ferdinand, geveynſt, en t'ſeggen niet gemeent,
Verſchoon my, heb ik u in uwe eer verkleent;
Ik ſweert, ik heb van u een al te goet vertrouwen,
Ghy meught het Ferdinand, wel vaſt en ſeker houwen
Dat ik u liefde draegh.

Ferdi. Eer sal den Hemel sijn
 Berooft van theldre light, en klare Sonne schijn,
 Eer sal den Naght in Dagh, eer Lught in Aerd verkeren,
 Eer sal het pluytm gediert de water vloed begheren
 En nestelen in Zee, daer' twoeste water stroomt,
 Eer sal t'geschobde Vee sijn voeghen op t'geboomt,
 Eer sal den Hemel d'Aerd van al het Aerds beroven,
 Eer Ferdinandus dit vertrouwt, of sal geloven.

Calista. Het is u misverstand dat ghy mistrout van myn.

Ferdi. Ik weet wie dat ghy sijt, en wie ik pleegh te sijn.

Calista. Dit schijnt my toegepast op t'gheen ik heden seyde,
 Als dat voor desen ghy de Schapen pleegh te weyde:
 Ik bidde Ferdinand, hem sulx te belghen niet,
 Mits dien dat seggen my soo wel als u verdriet.

De reedlijkheyd verbied sijn minder kleyn te aghten,

En eerlijk ist int kleyn, nae hoger eer te traghten,

Ik lief u Ferdinand, en sweert, geloofme vry.

Ferdi. Agh! dat geloof, Princes, comt nimmermeer in my.

Calista. Dat is quaetwilligheyd, die menschen ken beroven

Van goede wille, om te willen niet geloven,

t'Gheen hem tot vordel strekt, gae met my inde Zael

Daer ik van dese saek wat meer aen u verhael.

Ferdi. Haer Hoogheyd my verschoon, 'tis tijt ten Hoof te keren,

Calista. Weygert my Ferdinand, sijn by sijn te vereeren?

Hy gae dan daer 'them lust.

Ferdi. Ik weygre nimmer niet,

Van t'gene de Princes aen Ferdinand gebiedt.

Beyde binnen

Ferdinandus.

Hoe licht kent luk den Mensch van 'tlaegh tot hoogh verheffen,
 Wanneer den Mensch de tydt van sijn geluk ken treffen.

V sy, o grote Goon, myn dankbaerheyd tot lof,
 Dat ghy my hebt gevoert hier in dit Griexce Hof,
 Hier in dit Griex Palleys, waer t'luk my heeft gedreven,
 En daer t'geluk aen my, nogh meer geluk wil geven,
 Door liefde des Princes, wiens hoge Majesteydt
 Genoeghsaem blijken doet dat haer genegentheyd
 Opt hooght tot mywaerts strekt; tot een waraghtigh teken
 Van hare liefdens proef, is my genoegh gebleken;
 Dees sleutel is getuygh dat my Calista mindt,
 Wegh wijser, waer door dat nu Ferdinandus vindt
 Een ingangh tot sijn liefd; dees gaest ghy my, en seyde,
 Ik sal myn Ferdinand, op dese nacht verbeyde.

O woorden, van myn lief besegelt met een kus,
 O Cipria, gun my die tyd dat ik eens blus
 De neyghingh mynes liefd, dat is van hare wanghen,
 De over soete vreughd, door kusjes te ontfanghen,
 'kSegh kusjes van haer mond, en lipjes als korael,
 Waer wt ik Nectar suygh, en liefdens voedsel hael.
 O tijd, sijt niet te traegh, maer rept u, om te brenghen
 Die uwr, die lieve uwr, wilt my o tijd gehengen,
 Dat Ferdinandus met Calista sy verselt
 O tijd, brengh my die uwr die sy my heeft bestelt.

Binnen

Derde

Derde Handelingh.

*Konink met alle de Edelen, en Hofgesinde,
beneffens twee Raeds-Heren.*

- Koni. Manhafte Helden, en ghy Ridderlijke Heren,
Tijts toeval eyscht van my een wijl van t'Hof te keren,
Om tgeen de noot vereyscht van my te sijn volbroght,
Dies wegen dienter aen den Raet te sijn versoght
Een Gouverneur int Rijk met stemminge der Standen,
Als Vorsten mynes Hof, en Heren deser Landen,
Gesamentlijk vergaert ten Hove hier by mijn.
- 1.Raets Sijn Majesteyd verkies een die hem dunkt te sijn
Bequaem, om t'Hof en Rijk voorsightigh te regeren,
t'Gheen aen sijn wille hanght, niet aen de wil sijns Heren.
- Koni. Al staet een Konink vrij te volghen sijne maght
Al wort een Konink wijs by yder een geaght,
Nogh wijselijker ist een saek te overweghen
Met wijser, als het is sijn eygen sin te pleghen,
Dies wil ik dat men stem wie men t'gebieden doe.
- 2.Raets Sijn Majesteyd verkies, wy stemmen met hem toe.
- Koni. Wie salmen best des Rijx regeringh toe vertrouwen?
- 1.Raets Die uwe Majesteyd daer toe bequaem sal houwen.
- Koni. Ghy Heeren, kwil hier in met u te rade gaen.
- 2.Raets Al wat u Hoogheyd doet is goet en wel gedaen.
- Koni. Ghy Heren, wilt u stem hier over horen laten.
- 1.Raets Gehoorfaemheydt die voeght aen goede onderfaten,
Geen reedlijk onderdaen gedoghe dat sijn Heer,
Soud stellen onder hem sijn wille, en begeer,

Dies sijne Majesteyd gelief ons voor te draeghen
Een die het hem gelieft, het sal ons wel behaghen.

Koni. Wat dunkt u Heren, van den Ridder Ferdinand?

2. Raets Die aghten wy bequaem tot Gouverneur van t'Landt,
En dit u Coninkrijk, ten tijden uws af wesen.

Koni. Dewijl s'gh Ferdinand gedraeghen heeft voor desen
Voorsichtigh, wijs en kloek in alle sijn beleydt
Vertrouw ik hem de saek.

Ferdi. Groot mogend Majesteydt

Ik, die eerbiedigh my aen uwe Hoogheyd tone,
Verfoeke, ist u wil, gelieft my te verschone,
Als onbequaem, en ook onwaerdigh te gebien.

Koni. 'tIs Ferdinand, myn wil, ik wil het sal geschien,
Dat ghy op myn bevel sult werden angenomen.

1. Raets Volbrengh dan dit gebod wt s'Coninx mond gecomen:

Koni. En doet aen my den Eedt van u getrouwigheyd.

Ferdi. Alst dan soo wesen moet, sweer ik sijn Majesteydt,
In alles myn getrouw, op u bevel te draeghen.

Koni. 'kVertrouwt u mits men noyt als trouheyd in u saghen
Ick ben met Ferdinand ten vollen vergenoeght
En nae gehoorfaemheydt ghy u altsamen voeght
Om my getrouheydts Eed, soo dat behoort, te sweren,
En Ferdinandum, als u werrigh Vorst te eren

Soo langh hy in het Rijk de plaets van my bekleedt.
Alta. Gewilligh doen wy aen sijn Majesteyd dien Eedt.

Binnen

Vertho

Verthoningh.

*Ferdinandus, in presentie van alle de Edelen, doet
den Eedt aen den Konink.*

Verthoningh.

*Den Konink presenteert de Scepter aen den
Eidder Ferdinand.*

Verthoningh.

*Alle de Edelen, endedes Zijze standen doen
den Eedt aen Ferdinand.*

Verthoningh.

*De Konink neemt sijn afscheydt van alle
de Heeren, ende Hofgesinde.*

*Constantinus, onder sijn Coninklijk habijt hebbende een
Herders kleedt, comt met eenige Dienaers.*

Vertrek.

Diena.

Wy doen het geen sijn Majesteyd gebiet.

Binnen

Consta.

Nu ben ik vmmers, daer my niemand meer en siet.

Daer

Daer niemand melden sal t'geen liefde my doet plegen,
 Geen staet sught ken myn hert tot Hoogheyd soo beweghen,
 Als wel de liefde my tot kleynheyd neder trekt,
 Om dat do or liefde, thert tot kleyne laegheyd strekt.
 De Kroon, de Soepter, t'Rijk, de Koninklijke Staten,
 Wil ik ter liefde van Faustina gaen verlaten.

Wegh Koninklijk Habijt, wegh Perlen, Schat en Gout,
 Wegh Koninklijk Palleys van Marmor opgebout,
 Wegh weelden vol verdriet, wegh wellust sonder vreughde,
 Wegh hooffsche veynsery, schijnheyligh sonder deughde,
 Wegh Wereltlijke eer, van wien de wijsheyd seydt
 Dat alle glory is maer stof, en ydelheydt:

Hoe menigh Vorsten sijnder door de doot vergeten,
 Die swerelts Monarchy in lust hebben beseten.

Waer is hun glory nu, waer dogh hun Heerschappy?
 Waer Scepter, waer de Kroon, waer al de Monarchy?
 Verrot, vergaen, verteert, gelijk een rook verdwenen,
 Hun vlees als stof en asch, vervallen vande benen:

Wie heester lust sijn hert te hangen aen het goedt,
 Wanneer hy dit bedenkt met aendaght in t'gemoedt:
 Wie voelt sijn hert tot de eer des werelts aengedreven,
 Die in sijn hert bedenkt de kortheydt van dit leven?

Wegh werelts ydelheyd, wegh segh ik wt myn sin
 Wegh, segh ik wt myn hert, en comter noyt weer in.

Wat ist een soete vreughdt,

Een wellust, en geneught,

In Somer tijdt t'aenschouwen

De Telghjes groen van blaen

Die op hun struykjies staen

In welige Landsdouwten.

Daer t' pluymige gediert
 Soo vrolik tieriliert,
 In schauw van groene bomen,
 Daer ruyschend beek, en bron,
 (Begroet van morgen Son)
 Wt storten hare stromen.

Besprenghen Duyn en Dal,
 En groen begaefde Wal
 Wiens vers ontloken spruytjes
 Den offer van hun geur
 Verspreyen op de kleur
 Van Bloemen ende kruydtjes.

O koele water vliet,
 Ghy die u drifjes schiet
 In cristalijne stroompjes,
 Hoe liefelijk en soet
 Speelt in u water vloedt
 'tGewemel vande boompjes,

Wiens tackjes dicht van groen
 De stroompjes proncken doen
 Met vrolike cieraeden,
 Daer 'tklare cristalijn,
 Een Spiegel schijnt te sijn
 Voor pronk van Rose bladen.

Hier is de plaets, waer myn
 Faustina pleegh te sijn,
 Hier sal ik haer verwaghten,
 Hier sal ik offer doen,
 Omlommert van het groen,
 En voeden myn gedaghten.

Saet neder sitten inde groente.

Faustina Singhende.

Wie heefter meerder rust,
 Die sijn gemoedt, voldoet
 In wel vernoeginghs lust:
 Oft die door Werelts maght,
 Van begeert, overheert,
 Na meerder Hoogheyd tracht?

Eervarentheydt die leert
 Dat overdaet, niet baet.
 Die t'meeft heeft meer begheert:
 In meerder rust hy leeft
 Die sich voeghdt, wel vernoeght
 Int weynigh dat hy heeft.

Wat baet een Coninx troon,
 Wat Heerschappy, vooghdy,
 Wat baet een Gouden Kroon,
 Soo t'herte ongerust
 Wert geplaeht, en doorknaeght
 Van onversade lust.

Geen fchat geen overvloedt,
 Geen hooffsche maght, nogh praght
 En geven soo veel soet,
 Als wel 'tvernoeghen geeft
 Aen die gheen, die te vreen
 Geruft in kleynheydt leeft.

Hoe wel ken sich in kleyne faken
 Een wel vernoeghde gheest vermaken,
 Daer d'overnoeghde in sich veelen
 Gheen vrolikheyd ken mede delen.

De Rijken in haer rijke gaven
 Sijn dikmaels min als Arme Slaven,
 Vernoeghden, hoe wel min gegeven,
 Sijn rijk, schoon dat sy arrem leven.

Men fiet hoe veel tijds vele menschen
 In d'overvloedt, om meerder wenschen;
 En als't na wensch al is onfanghen,
 Sijn 'tstricken daer men aen blijft hanghen.

En kunnen selden ruste voeden,
 In wrack, en gierighe gemoeden,
 Maer doen door lust van meer begheren,
 In plaets van rust, de rust ontberen.

Consta. Faustina, lieve Nymph, sie hier wat liefde doet,
 Ick aght geluckigh my dat ik u hier ontmoet
 Int krieken vanden dagh, en vrolike boschagie.
 Faust. Ick groet sijn Majesteydt,

Consta. Ik hoop dat myn vryagie

V hertjen, Herderin, nu sal vernoegen doen,
 Mits ik voor Coninks Hof verkies dit lieve groen:
 Voor Princeljk gewaed, dees sleghte Herders kleren,
 Om voortaan neffens u als Herder te verkeren
 Hier in dit vrolik Wouwt, en klaver rijke Dal
 Waer ik de Schaepjes met Faustina hoeden sal.
 Wiens stadigh by sijn my op t'hooghste sal behaghen,
 Om Hert, om Ziel en Sin wt liefden op te draghen
 Aen u, aen u, myn lief, myn lieve Herderin,
 Om wien ik t'Hof verlaet, en d'Herders staet bemin.

Fausti. 'k Verwonder my op t'hooghst van t'gheen ik sie geschiede,
 Dat ghy, groot Mogend Vorst, u Coninklijk gebiede,
 V Scepter, ende Kroon, u hoogh verheven staet
 Altsamen, soo ghy seght, om mynent wil verlaet,
 Heeft liefde soo veel kraght; waer wt is dit geresen?
 Ik ken bedenken niet wat datter dogh magh wesen
 In my, ik segh in my, die niet bedenken ken,
 Waer door ik, mogend Vorst, u liefde waerdigh ben.

Consta. Door schickinge der Goon, heb ik u lief verkoren,
 Door jets dat van natuur u jeughdt is aengeboren,
 V Geest, u aerdigheyd, opt aerdighst gemaniert
 Met wetenschap, en deught opt alderhooghst geciert
 Gaen boven een Princes in Coninklijke hoven;
 Wat gaven datter sijn d'uw, gaense ver te boven.

Fausti. Sijn Hoogheyd stelt in lof myn kleynheyd alte hoogh,
 De reden my gebied dat ik het niet gedoogh.

Consta. t'Is reen, ik u soo hoogh gelijk myn selver aghte,
 Ten aensien liefde siet op liefdens wet en maghte.

Fausti. Vermagh de liefd soo veel?

Consta. Soo veel de liefde vermogh,
'k Sweer, Constantijns gelijk men noyt ter werelt sagh.

Fausti. Groot Mogend Majestejd, u voorstel doet my vresen.

Consta. Wat vreesst ghy dogh?

Fausti. Eylaes, moght ik versekert wesen
Van liefs getrouwigheyd, en ongeveynsde min.

Consta. Daer van sal tijd de proef betonen Herderin.

Fausti. De vrese my voorseydt u liefde sal verkeren.

Consta. Van myn getrouwigheydts volherdingh wil ik sweren.

Fausti. Sweer niet groot Mogend Vorst.

Consta. Ik, die wt liefde u noeme

Myn lief, neem tot getuygh al dese lieve bloeme

De kruyden, en het groen en al het soet gewas

De bomen dicht van blaen, het klaverrijke gras,

De velden nat bedouwt, besprenght met versche stroomen,

De wegen om en t'om met telligh rijke bomen

En geurigh kruyd beplant, myn lieve lief Faustijn,

Die sullen van myn trou stantvaste tuyghen sijn

En sullen inde plaets, dat haer de spraek ontbreke,

V tuygen myne liefde, betonen u een teke

Van myn stantvastigheyd, die eerste sal vergaen,

Het telligh rijke wouwt doen sonder bladers staen,

Indien ik ontrouw ben, sal wraek de Goden porren

Als dat sy struyk en stam, verdelghen, en verdorren,

Verpletteren 't gewas van versch ontloken groen,

Indien ik vimmer denk ontrouw aen u te doen.

Maer soek in tegendeel wt liefden, u te trouwen,

V voor myn Eghte Vrouw te lieven, en te houwen;

Het Coninklijk gebied my teenemael tontslaen,

Als Herder neffens u de Schaepjes weyden gaen,

t'Bekommerlijk gewoel, t'onrustigh hoofsche leven,
 Heb ik om uwe liefd verlaten en begeven,

Het koninklijk gewaed in Herders kleet verkeert

'k Weet niet wat ghy tot proef myns liefde meer begeert.

Fauſti. Dat ik miſtrouwend ben, Heer ! houd my dat ten goede.

Conſta. V miſtrouw ſtaet gegrondt alleen op quaet vermoede,

Noyt boud hy wel, die boud op een quaet Fondament,

En ſulx doet ghy, mits dien ghy quaet vermoedend bent.

Fauſti. Mits onder ſchijn van goet, t'quaet ken verborghen welen.

Conſta. Wie t'quaet vermoedt eer 'tis, heeft nodeloſe vrefen.

Fauſti. 'tIs onverſightigh dat men t'quade niet voorſiet.

Conſta. t'Vermoeden vreeſt vaek quaedt, en t'quade ſchuylder niet.

Fauſti. Daer raekt vermoeden dan door tijts verloop ten ende.

Conſta. Men moet geen quaet vermoen, daer men noyt t'quaet bekende

Fauſti. t'Quaet, daer het niet en is, comt door gelegentheyt;

Gelegentheyt, myn Heer, den Menſch tot miſbruyk leydt.

Conſta. Wat oorſaek iſſer dogh, die u daer voor doet vrefen?

Fauſti. Mits ik beſpeur, o Vorſt, t'geen niet behoort te weſen,

Ik ben een arme Maeght, een ſleghte Herderin,

Ghy ſijt een Coningh, en begeert dat ik u min,

Hoe waer het mogelijk dat dat wel ſoud gedije,

De tijd, en wangunſt ſouden my dat luk benije,

De hoofſche Adeldom, geteelt van Coninks bloet,

Gedooghd noyt dat een Prins aen my die eere doet,

Princeſſen, hoogh van ſtaet, met al de Hof gefinde,

Die ſullen aende ſpijt haer wil en maght verbindē,

Om my met volle wraek, als een verdiende ſtraf,

Van uwe liefd, o Prins, onwaerd te trekken af,

Schoon ghy my had beloof, ſoud geen beloften houwen,

En uwe liefd tot my ſoud metter tijd verkouwen,

Ik sagh wt dit geluk myn grootst onluk 'tontstaen,
Mits uwe liefd tot my, soud schielijk weer vergaen.

Consta. Dits quaet vermoeden, 'tgeen ghy niet en moet gedoghen,
Faustina, liefd is niet van diergelijk vermoghen;
Als ik u wettigh trouw, het geen ik sweer te doen,
Hoe sout ghy dan van my dat quaet kunnen vermoen?

Te meer de wetten selfs daer souden tegen spreken.

Fausti. Agh! die de wetten maekt, die ken de wetten breken.

Consta. Een vroom en opreght Prins, is van ander aert,
Die wetten geeft, en schent die wetten acht ik waert
Int straffen dubbelt deel.

Fausti. 'tSijn woorden.

Consta. Tot een teken,

Dat in dier voeghen ik noyt sal de wetten breken,
Faustina, tis genogh myn meningh onderfoght,
Ik heb, gelijk ghy fiet, myn liefdens plighd volbroght,
En wil volbrengghen al wat liefde sal gebiede,
Laet my maer loo veel gunst van u, bid ik, geschiede
Dat ghy belofden doet om myne Bruydt te sijn.

Fausti. Agh! Goden, hebt ghy dit besloten tegens mijn?

V wille moet geschien, ken kent niet tegenstrye,
Gun dat my dese liefd ten goeden magh gedye,
Spreekt sijne Majesteyt het gheen sijn herte meent?

Consta. 'tOnsterfelijk geslaght wensch ik dat my verleent
Al 'tghene dat tot stiaf ken werden voor genomen,
De Goden doen hun wraek ten vollen op my komen,
En pletteren tot stof dit lichaem, soo kvoordan
V Herder niet en blijf, en u getroude Man.

Fausti. Soo sal ik dan door liefd op u myn hertje stellen.

Consta. En ik als Herder u, myn Herderin, versellen.

Faufi. Ik lief u nu t u lust met my het Vee te hoen.
 Consta. Het lust my, mits ik u daer mede dienst ken doen.
 Faufti. Wilt ghy, als Herder dan met my de Schaepjes weyden?
 Consta. Ik Sal Herder sijn van u, en uwe Schaepjes beyde:
 En sweer u van dees tijt te lieven voor myn Vrouw,
 In liefde, eer en deught, en in stantraste trouw.

Binnen.

Vierde Handelingh.

Ferdinandus.

De soete dageraet (naer midder naght ontloken)
 Leyt loom, en afgemat, de Sonne neer gedooken,
 Schuylt in het west, en vlucht met sijn geweken schim
 Door Thetis holle vloedt, na d'onderaertsche kim,
 En voert de naght te rey, met sleep van Sterre stralen,
 Wiens tintelende glans ten Hemel af comt dalen.
 O Goddelijk cieraet met Hemels blaeu bepronkt,
 O suyvere Diaen, wien Ferdinand belonkt,
 Hoe welcom is an my u waerdigste Vrindinne
 De naght, ik segh de naght vreughdvoedster mynes minne;
 Sijt welcom blijde naght die my tot vreughde strekt,
 Ghy, die met flaeuw verschiet het Aertrijk overdekt
 Om Ferdinandus met Calista te doen paren,
 O swanghre tijdt, die haest die lieve uwr salt baren
 Door welk 'rverliefde hert sal proeven 'tsoetste soet
 Waer mede liefde, lieverts hooghste liefde voedt;
 Dat is het by sijn, agh! het by sijn van die gene
 Aen wien men ziel en hert te samen wil verlene;

Calista,

Calista, myn Princes, kben blijd, hoe wel ik treur,
 Dat ghy my lieft, getuyght de sleutel van u deur.
 O sleutel, die haer gunst tot mywaerts kunt getuyghen,
 Wilt nu door dees myn hand de stijve kraght doen buyghen
 Der stale veren, en het wtgespronghen slot,
 En voeren Ferdinand, opt liefelijk gebodt
 Van sijn Princes, by haer. Daer sien ik light ontsteken
 Wiens schijnsel blinkt door 'tglas; dit is het reghte teken
 Van 'tgheen Princes met my besproken heeft, doen sy
 By haer te comen op het hooght gebood aen my.
 Daer slaet het twaelf, lieve uwr ghy sijt geboren,
 Coom liefde, voer dit hert en Ziel by d'uytverkoren
 En alder waerdste pronk van 't Vrouwelijk geslacht.
 Nu Ferdinand, tis tijt, u dienste dient volbraght,
 Tot dus langh hiel de tijd u Ferdinand hier buyten,
 Maer nu gebiedt de liefd u deure te ontsluyten.

Princesse, sijt gegroet.

Hoe Ferdinand, dus stout?

*kHad u so onbeleeft my leven, niet vertrouwt.

Het gheen ik heb bestaen, geschied door liefdens wette,

*kSegh wetten die Princes my inde liefde sette:

Het was Princeffen wil, dies ist van my geschiet.

Myn wil?

V wil, Princes.

*tEn was myn wille niet.

Princesse, hebt ghy my dees sleutel niet gegeven?

Hebt ghy my niet belast, o wellust mynesleven,

Wanneer het twaelf sloegh, dat ik dan vrylijk souw

Ontsluyten uwe deur, en comen by Mevrouw

Dat wel, maer waenden u in kennis bet ervaren,

Als dat u aghterdoght, en insight meerder waren,
 'tIs maer tot proef geweest, o sleghte Ferdinand,
 En ben verwondert over dit u kleyn verstandt:
 Schoon ik u sulx gebood, en daer toe al bekoorden,
 Kent ghy de Maeghden niet? het waren Vrouwen woorden,
 Een Vrouw, een swacke Maeght is van natuur gesint:
 Te haten d'eeene uwr, 'tghen sy den ander mint.
 'tIs naulijx midder nacht, daer ik in soete lusten:
 Lagh op myn ledekant, met sluymer slaep te rusten,
 En sonder dat ghy my eens waerschouwt, treet ghy toe,
 En siet my hallef naekt; wel Ferdinand, wel hoe
 Dus grof en onbeleeft? ik loof niet of u sinne
 Verwonnen vande liefd, die branden inde minne,
 Mits ghy myn blote borst, en open boesem saeght;
 Dit valt te grooten spijt voor een eerbare Maeght.

Ferdi. Vergeeft my dat Mevrouw?

Calista. Ik doe't en ben te vrede,

Com Ferdinand, wilt met Calista binnen treden.

Binnen

Calista, Ferdinand.

'tIs langh nae midder nacht, de morgen stond comt aen;
 Dies laet ons Ferdinand, myn lief, myn Ridder, gaen
 Tot aghter inden Hof; op dat ons niemant hore
 Verschuylen wy ons hier in dichte haghe dore,
 Wat verder nogh ik bid.

Ferdi. Ik wil u wille doen.

Calista. Nu Ferdinand, sit neer hier neffens my in 'tgroen.

Ferdi. Princes, als ik aenschouw, en sie om hoogh van verre

In 'tHemel blaeu, de glans van tintelende Sterre
 Staetdoghters vande Maen; wiens goddelijke stoet
 My leert, hoe hoogh dat ik u Hoogheyd aghten moet,
 Voogjes agh! Princes, die sijn als Sterre stralen
 Wiens tintelende glans tot in myn Ziele dalen
 Daer sy als vonken vuys onsteken liefdens Brand,
 En smelten in een vlam het hert van Ferdinand.

Ha! ooghjes soet gesicht, ha! liefelijke lonkjes
 Wat sijn u straeltjes dogh? tsijn minnelijke vonkjes
 Die ghy, Princeffe Vrouw, in myne boesem schiet,
 Als maer u soet gesicht op uwe Minnaer liet.

Ha! ooghjes waer natuur haer proeffstuk most vertonen,
 Ha! ooghjes, in wien schijnt Cupido selfs te wonen.
 Ha! ooghjes, die alleen wtmunten meught in lof,
 Mrts Cipria in u houdt haer Palleys en Hof.

Princeffe, die myn Hert hebt aen het u gebonden
 En hebt het nu gequetst, myn lief, met soete wonden;
 Een lonkje van u oogh, een kusje van u mondt,
 Die hebben my gequetst, die maken weer gesondt.

V liefelijke mondt, wiens root korale lipjes
 Bevoght met Nectar douw, doen bloeyen uwe lipjes
 Veel roder als korael; en kunnen door een kus
 Verlenen Hemels soet wanneer ik maer eens blus

De graeghte van myn liefd, o kussinghs loet vermaken,
 Gun my Princes? dat ik u lipjes magh genaken.

Calista. Het veynsen heeft voort aen in my geen plaetse meer,
 Dies kus ik Ferdinand.

Ferdi. Ik myn Princeffe weer.

Calista. Ik voel een lieve lust myn blijde geest bespringhen
 Om dit u liedtjen, hier myn lief, nogh eens te singhen.

Sittende inden Hof, Singht Calista.

Wat vermoghen
 Heeft schoonheydt niet int wesen van een aerts Godin?
 Die door d'oghen
 Een Ziele ken ontfonken, inde brandt van min,
 Soet gesicht,
 Gelijk een Sterre light
 Sijn uwe lonken,
 Die my als vonken
 Voor d'oghen blonken,
 Doen 'tooghe light ontsloot,
 En my, en my een vonk in 'therte schoot

'tBlos van Roofsjes
 Heeft geen gelijk, nogh weerga ('t sy hoe schoon besprenght)
 By de bloofsjes
 Wiens inkarnaet is met albafter wit doormenght;
 Lieve mondt
 Met lipjes rood en rondt,
 Albafter tanden,
 Sne witte handen,
 Die doen myn branden,
 Soo dat ik inde pijn
 Versmelt, versmelt als Sneuw in Sonne schijn

Binnen

De

Constantinus, Faustina.

De hoogh getopte linde bomen,
 (Begroet van koele water stromen)
 Getuyghen, hoe stantvast en trouw
 Dat ik tot uwaerts liefde draeghe,
 En op het hooghste my beklaeghe,
 Dat ik mins lusten niet magh boeten aen Mevrouw.

De tijd, myn lief, ken dat niet lijdén,
 De eer gebied my sulx te myden;
 De schaemte stel te strenghen wet,
 En willen niet dat ik myn sinne
 Verwinnen laet van Princen minne,
 Ten sy dat my de trouw daer toe heeft tijd geset.

Die tijd, weet ghy, is al besloten,
 Verskertheyt hebt ghy genoten.
 Waer toe myn min de lust ontseyt?
 Ik Sweer u voor myn Bruydt te trouwen,
 Hoe kunt ghy langher tegenhouwen,
 De lusjes van myn min, wt liefds genegentheydt.

Agh! Prins daer sijn verscheyde wetten,
 Die my u minne lust beletten,
 Onrijpe vrucht gedijt tot smert,
 De raeuwe spijs, door gulfigh eeten.
 Veroorfaekt siekt, gelijk wy weten,
 Dies bid ik, stelt de lust van minne wt u hert,

Soo langh, tot ghy my door de trouwe,
 Ontfanghen sult voor Echte Vrouwe,
 Als dan sal ik, mijn lief, u sin;
 Als dan sal ik u graegh verlanghen,
 Dit suyvre lich aem doen ontfanghen,
 Ontfanghen in mijn schoot u Princelijke min.

Consta.

O min toond in my te groten kraghte,
 Soo langh ken Constantijn niet waghte,
 Dies koel myn lust; gun Constantijn,
 Sijn minne smerten te versoeten,
 V schoot met minne te begroeten,
 Faustina is myn lief, en sal myn Vrouwe sijn.

Fausti.

Daer leeft geen Minnaer op der Aerde,
 Soo hoog in staet, soo groot van waerde,
 Ter werelt niet soo lieven vriendt,
 Die ik myn Maeghdom wil vertrouwe,
 Ten sy ik eerst ben sijne Vrouwe;
 En hy door liefde die in d'Echt aen my verdient.

Consta.

Soo wilt ghy dan myn min die gunste niet vergunnen?

Fausti.

Ten waer dat eerbaerheyd het soud gedoghen kunnen,
 Ten waer dat Echte trouw ons Zielen isamen bond,
 Want minne lust voor d'eght, is alte groten sond.

Consta.

Die sonde, ken ons Echt ten vollen weer verschone,
 Mits dien ik sweer aen u, myn Echte trouw te tone.

Fausti.

'tIs niet genoegh myn Heer, trouw moet voor minne gaen,
 Belofien gelden niet, ik neem geen woorden aen.

Consta.

Wilt ghy dat ik dan sal van u myn liefde trecken?

Veel

- Fausti. Veel liever als dat ik myn kuyfheyd soud bevlecken.
- Consta. En hebt ghy niet beloof't te wesen myne Bruydt?
- Fausti. Verwaght die tijd, soo niet, sijn die beloften wt:
 Soo ghy my liefde draeght, soo ghy my soekt te trouwen,
 Waerom en wilt ghy my myn eer niet laten houwen
 Tot dat bequame tijd, myn selver sal gebien,
 Dat ik u, Constantijn, in minne wetten dien.
 En myn verbonden plight sal neygen myne sinen,
 Te gunnen uwe lust de soetigheyd der minnen.
 Ik bid u, Prins, dat ghy soo langh u lusten staect
 Tot dat gelegentheydt ons daer toe vrijheyd macke.
- Consta. Die vrijheyd staet u vrij, ghy meught die vrijheyd nemen.
- Fausti. Indien ik vande wet der deughde wil vervremen,
 En stellen eer, en schaemt gelijkelijc ter sy,
 Ach! Prins, had ghy my lief ghy verghdent noyt van my:
 Daer iste veel getuygh, het is te vaek gebleken,
 Dat Minnaers hunne liefd, en trous beloften breken
 Wanneer de min haer lust voort trouwen had geboedt,
 Stiet men d'onteerde Maeght als eerloos met de voedt:
 De min is van dien aert, de min heeft sulke strecken,
 De min (myns oordels) ken niet beter sijn geleden
 Als by een moedigh Paert, dat vremde spronghen springht
 Ten sy men het betoomt, en met den teugel dwinght,
 De trou betoomt de min, de Echt betuogelt lusten,
 Wanneer ik egh'telijc by u myn Prins moght rusten,
 Wat souder kunnen sijn van tgeen natuur my gaf,
 (Dat sweer ik by u Kroon, en Coninklijke Staf)
 Dat ik niet soud aen u vrijwilligh over geven?
 Om daer mee na u lust in Egh'te min te leven,
 Maer nu, eylasy, nu en magh het niet geschien,

Het

Het geen natuur als dan myn lusten sal gebien,
Dies, bid ik, Prins, bedaert, bedwinght u lust door reden.

Consta. Faustina, ik en ben met woorden niet te vreden,
Gund my 'tgheen ik verfoek, mits dat ik sweer getrouw
Te blijven in myn liefd; en voor myn Eghte Vrouw
(Gedurende de tijd myns levens) u te minnen,
Met ongevalste liefd, met hert met Ziel en sinnen,
Waerom een Prins in dit versoghte niet voldaan?
Waerom Faustina, my de min niet toe gestaen?
Daer ik niet soek de bloem uws kuysheyts te besmetten
En sonder te voldoen des Echts heylighe werten,
Te schenden uwe eer, neen, dats myn meningh niet,
Dat ik u door de min soud brenghen in verdriet,
Dat sweer ik voor de Goon, die my doen neder buyghen,
Om u de sekerheyt myns trouwe te getuyghen:

Neem myn beloften an, en gund my mins vermaek.
Fausti. Agh! Prins ghy wilt van my, dat ik de eer versaek.
Agh! Prins, ghy wilt van my de hooghste schat myns leven.
Agh! Prins, ghy wilt dat ik de schaemte sal begeven.
En laten nae u lust, mis bruyken myne schoot,
Agh! Prins, soo 'twesen moght, ik waer veel liever doot.
Niet dat ik u misgun myn vlees tot mins vermaken?
Niet dat ik u misgun myn suyvre schoot te raken?
Maer, omdat Godes wet op 'thoochst daer tegen strijdt,
En om dat nogh de tijd die vrijheyd niet en lijdt,
Min pleghen voor de trouw, is trouw, en eere schenden.
Min pleghen buyten Eght baert droefheyd, en ellenden.
Min plegen voor de tijd, is beyde sond, en schandt.

Consta. Faustina staet te vast op Vrouwen misverstandt,
En geeft geen reden plaets. 't Waer schande min te pleghen

Soo minne lust niet waer tot eghte trouw geneghen:

Indien de minne lust waer op bedrogh gegrondt

Ik stond het met u toe, soo waer het schand, en sond,

Maer nu niet, mits dat ik myn trouheyd aen u swere.

Fausti. Agh! is dat nu u sin, die sincken licht verkere,

De graeght maect spijsse soet, maer 'thert daer mee versaect,

Heeft dikmaels walgingh, mits 'tgeproefde tegenstaect,

De Maegdom van een Maeght voedt dikmaels liefdens kragten

En doet een minnend hert, nae minnens luste traghten.

Maer agh! in dat geval de minne lust beproeft,

Maect minnaers sonder smaect, en Maeghden heel bedroeft.

Consta. Noyt sal Faustina dat in Constantijn bevinden.

Fausti. Wie sal als borghe sich aen my daer voor verbinden?

Consta. Myn Princelijke Eedt, en dees myn Herders staet.

Fausti. In minis Princen Eedt een kranke toeverlaet:

De Princen, in dat stuk sijn aen geen wet gebonden,

Al breekt een Prins sijn Eedt, hy maect van sond geen sonden?

Een Prins is wil een wet, heeft hy de wet misdaen,

Wie sal in hunne wil de Princen tegen staen?

Ach! Constantijn, ik bid, ey hoor na myn gebede,

Traght ghy nae uws gelijk; en laet my hier in vrede

Myn lieve Schaepjes, en my Lammers weyden gaen,

Want Princen liefde staet in 'tminste my niet aen:

V Hoogheyd my verschoon, en gund op myn begere,

Dat ik met u verlos, magh weder thuys waert kere.

Gaet daer u lust.

Consta. Ik gae, met u verlos, myn Heer.

Vaerd wel.

Fausti. Ik groet de Prins.

En ik Faustina weer,

Faustina!

Fausti. Prins.

Consta. Hoe ist, wat hebt ghy voor genomen?

Faustina, gaet ghy dan soo sonder weer te comen?

Fausti. Gelieft sijn Hoogheyd jets, hy heeft my te gebien?

Consta. Oft ik gebod, en my gebod niet moght geschien?

Fausti. Sijn Majesteyd die moght my een gebodt op leggen,

Alwaer met reden moght Faustina tegen seggen;

Maer, wat betaemlijk is, staet my ten hooghsten toe,

Dat ik op u gebod gehoorsaemlijk voldoe.

Consta. Tis recht; maer agh sal ik myn wens dan niet verkrijgen?

Fausti. Sijn Hoogheyd die gelief daer stille van te swyghen,

Dat sal dogh niet geschien, ten sy ik ben getrouwt.

Consta. Faustina, ken het sijn dat ghy een Prins onthouwt

Sijn min? door welk hy soekt u tot sijn Vrouw te maken?

Faustina, magh een Prins niet tot sijn lust geraken?

Daer hy sijn trouwe sweert, en daer hy eden doet

Als dat hy eeuwich u in 'therte lieven moet?

Faustina, ken een Prins soo veele gunst niet winne,

Dat hy een Herderin beweghen ken tot minne?

Faustina, heeft een Prins soo veel vermoghen niet,

Dat hem op eed van trou de min haer lusten biedt?

Faustina, ken een Prins, soo veele niet verwerven?

Faustina, moet myn lust u ichone lichaem derven,

En missen langher nogh de wellust van u schoot?

Soo houdt het dat ghy sijt de oorfaek van myn doot.

Fausti. Ik niet, genadigh Prins, ghy selve voedt u lijen,

Ghy selve d'oorfaek sijt van u inwendigh strijen.

Ghy selve doet u selfs, een pijnlijken pijn,

Om dat u lusten meer als uwe reden sijn.

Meer

Meer recht heb ik als ghy, mits dien ik u niet verghe,

Maer ghy tot uwe lust Faustina soekt te terghe,

Ghy selve d'oorfaek sijt van minnens heete vlam.

Consta. Die is de oorfaek, daer den oorspronk eerst wt quam.

Fausti. Den oorspronk quam uyt lust.

Lust quam wt u geresen.

Consta. Mits ghy de lusten maekt moet ghy ook oorfaek wesen,

Want sonder u, had ik u tot geen lust versoght.

Fausti. Hoe Prins, heb ik de lust u in het hert gebroght?

Dats misverstandt, ghy selfs hebt die daer in gedreven,

Gelijk ik daer van ken bequaeme reden geven,

'kNeem datter jemand waer, die op den klaren dagh

Het sy een groot juweel, oft iet wat waerdighs sagh,

En hy met lust bestondt, aen dat juweel te raken,

La sonder recht, of reent tot eygendom te maken.

De vraegh is, oft juweel, dan oft begerigh hert

Vande verkrijginghs lust de schult gegeven wert?

Consta. Ik segge, het juweel.

Fausti. 'tSijn ongerijmde saken.

Wat niet en ken misdoen, hoe ken dat schulde maken?

Het is het hert eylaes, dat van de lust verheert,

(Het gheen hem niet behoort) ongoddelijk begeert,

Want op de reden die sijn Hoogheyd wilt betonen,

Kost yder dief daer mee sijn dievery verschonon,

De reden anders leert, wie wil dat hy niet moet,

Die is de oorfaek selfs van 'tonrecht dat hy doet.

Ken noch sijn Majesteyd mins lust niet neder setten:

Consta. Geen reden hebben kraght myn lusten te beletten.

Fausti. Soo gaen ik, en ik wens dat 's Hemels Majesteydt,

V herte, Mogend Prins, op goede wegen leydt,

V Hoogheyd sy gegroet, myn tijd die is verlopen.

Consta. Hier is voor Constantijn geen wtkomst te verhopē.

Vijfde Handelingh.

Calista.

Hoe heughlijk ist, de gheest int gheestelijk te voerē.

Hoe rustigh ist 't gemoed in deughde te voldoen.

○ Goddelijke wet! hoe Zaligh ist te leven

Naer 's Hemels wetten; ons van 's Hemels Vooght gegeven.

O Edele natuur, o redelijke gheest

O menschelijk vernuft, soo los en onbevreesht

In 't gheen natuur en Ziel ten hooghsten ken beschade;

Door misbruyck van het goed, wt lust tot overdade:

Wat baet de menschlijkheyd, wat dogh verstandigh sijn?

Het is gelijk een kaers by klare Sonneschijn:

Dat jemand wijsheydt heeft om 't misbruyck af te snyden,

En selver niet en wil het quaet misbruyken myden.

O Edele natuur, hoe vaek ist hert bedroeft

Wt lust tot overvloedt daer ghy maer weynigh hoeft?

Dits misbruyck inden mensch, eylaes gemene plaeghen,

Waer vindmen menschen die haer hedendaeghs soo draeghen

Als wel het Heydendom voor desen heeft gedaen,

Wiens leven 't Christendom te boven is gegaen?

Wat Christen traght de wet der deughden soo te eeren,

Als wy wt Seneca, en andre Heydens leren?

Hy seght, de Salicheydt des levens die bestaet,

Daer

Daer in, dat men natuur geensints te buyten gaet:

O woorden welge feydt o! Goddelijke reden!

Wat ist oft men hier is als Goden aengebden

Wat ist, eylaes wat ist een schim, een ydel niet

Een drift, een water beek die los daer hiene vliet.

Wat ist in aertsche lust te swemmen, en te leven,

Ken overvloedt natuur meer als het hare geven?

Wat ist, in maght en staet van werelts eer te sijn,

Strijdt, quelligh inder daet, maer glory inde schijn.

Wat ist in Monarchy ten Hemel op getoghen,

Wiens glory als een rook verdwijnt voor onse oghen,

Gheen hoger Monarchy, als is de ware deughdt,

Vriendinne des natuurs, en Zielens hooghste vreugt,

O deughd, o ed'le deughd, o Goddelijk vermaken,

Die uwe gaven proeft, wat ken die soetheyt smaken.

Hoe innigh is de Ziel vervrolikt en verblijt

Wanneer sikh jemand in deughds oefeninghe quijt,

Canti. V Hoogheyd sy bewust hoe dat hier is gekomen

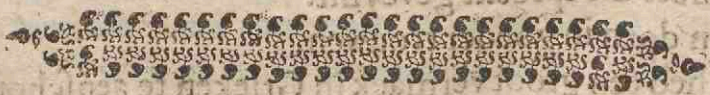
Princes van Persijen; die hare plaets genomen

Heeft int Atheensche Hof.

Calista. Laet alles sijn bereyt,

Op dat men (soo 't behoort) Princes ten hove leyt.

Binnen

Verthoningh

Al waer de Princes van Persien, met alle haer
 soet en Edelen, van Calista en alle haer
 Hofelingen wort verwelccomt.

Verthoningh.

Al waer den Conink Constantinus met Gheughe
 van alle sijn Hof gesinde wort ontfanghen.

Verthoningh.

Al waer Constantinus de Princes van Persien,
 Verbiedelijck verwelccomt.

Conink met Calista, ende alle de voornaemste Edelen
 versellende de Princes van Persien.

- Consta. Wat dunkt haer Hoogheyd dogh van ons Atheens gewest?
- Caster. Ick hou Persien goet, maer Grieken voor het best.
- Calista. Princes die spreekt geveynst.
- Caster. ^kEn doen in goeder trouwen,
 En heb een groot vermack in Grieken te aenschouwen,
 Tis Heerelijck belandt, en defrich van gebouw.
 Gelooft Princes, dat ik veel van Athenen hou.

't Iss ingebooren aert, en 't menschen herte eyghen,
 Als dat het merendeel der menschen sullen neyghen
 Te oordelen voor best de plaetse huns geboort,
 Maer ik in dit geval spreek hier in soo 't behoort.

Consta. Met u verlof Princes wy weer ten hove kere,
 Om heden desen dagh te vieren 't uwer ere;
 Tot teken, ons op 't hooghst, Princes, u komst vernoecht.
 Gae, datmen sigh ten hoof op 't alder spoedighst voeght,
 En datter sy bestelt de alder soetste saeken,
 Waer mee men de Princes op 't vrolikst magh vermaken.

Diena. Groot mogend Majesteit, tis alles daer gereet.

Consta. Ghy Heeren, dies met ons altsamen binnen treet.

Altsamen Binnen.

Rey van Heydinnen, Singhende.

Welige kruyden, tierighe bomen,
 Ghy die dees luwe lommert groen,
 Ruyschende beken, vlietende stromen
 Hoe besigh sijt ghy in u doen,
 En roert het loof van Eyk, van Elst, van Linden,
 Als de Noorder winden, inde nare nacht,
 V stam en struyk verdrukken, en verslinden,
 Daer ghy ons doet vinden
 Merrigh, pit, en kragt,
 Om 't wonder werk van onse prophety
 Te geven klem int stuk van hun waerdy.

Als uwe struyken bladere draeghen,
 In d'eerste jeught van groente staen,

En

En dat de snelle donder slaeghen
 Met brand van blixcem neder slaem,
 En branden as wt bladers vers onrioken,
 Dan heeft eerst het spoken, sijn volkomen aert,
 Als wy met met dees gesmeulde kruyden smoken,
 tSwarte Altaer stoken
 Dat het vrese baert,
 En schrick in thert van angstvallighe lien,
 Indien sy maer ons offerande sien.

Fauti. Ick speur wt u gefangh, als dat ghy sijt geneghen,
 Met dit gebloemt, en kruyde de swarte kunst te pleghen,
 Waer in het Heydendom, als hoogh en wel geleert,
 Voor desen, en ook noch wort loffelijk geeert:

Hoe wel de Christen pligh my weygart hulp te soeken
 Door uwe prophecy; maer Godloos te vervloeken
 tOnheyligh Heydendom, dat sikh in desen quijt,
 Sal ik, en moet wt noot van innerlijke strijdt,

W gunsten aensoek doen, om my te openbaren
 Wat my geschiet is, en als noch sal weder varen,

Heydin Dat ken ik door myn kunst, in uwe handen sien,
 k Weet wat u is gebeurt, en wat noch sal geschien,
 Indien het u beliest, sal ik het grondigh seggen,
 Dogh! most eerst in u handt een kruysten pennink leggen.

Fauti. Wel aen, ik sal voldoen het geen ghy my gebiedt.

Heydin En ik u melden, gheen u onlanghs is geschiet,
 Bedroefde Maeght, int eelt van uwe jonghe jaren,
 V is een groot verdriet, ach leyder weder varen,

Als uwe sijnken blader draeghen
 In d' eerste jenghe van groente slaen

Het schein of u 'tgeluk tot Hoogheyd trecken wouw,
 Als u een maghtigh Vorst versoght te zijn sijn Vrouw,
 Maer door de minne lust u frisse jeught bestreden,
 Soght na sijn wil 'tgebruyk van u volmaecte leden,
 Dogh, hy hier in gestut, nam afscheyt, en vertrok,
 V, schone Herderin, tot ramp, en ongelok.

Fausti. Ik schrik, van 'tgeen ik hoor, 'tis waer, dat sulx geschiede,
 'k Verwonder my op 'thooghst, van 'tgheen ik in u liede
 Bespeur; soudt ghy my voorts wel kunnen doen verstaen
 Hoe het in dit geval met my noch toe sal gaen?

Heydi. Ogh ja! daer van ken ik u vaste blijk betonen.

Fausti. Dat doet, ik sal te dank u diensten weer belonen.

Heydi. Veel ramp en ongeval hanght u noch boven 'thoost,
 Meer lijen staet u aen, als selver ghy geloost:

H

V leven

V leven lijt gevaer, dogh 't sal ten besten comen,
 Mits nyt en logentael niet hebben aen de vromen,
 Gaet heen in Pagies schijn ten hove, daer sult ghy
 In dienst geraken, en bespeuren het gevry
 Des Conincks, waer wt u veel ramp spoet sal ontmoeten
 Dan dogh het eynde sal het alles weer versoeten,
 Na veel geleden smert en ongemene pijn,
 Sult ghy, ik sweer het u, des Coninx Vrouwe sijn.

Fauſti. Of dat den Hemel gaf, en dat ik alle plaeghen,
 Ia dat ik ramp op ramp en smert op smert moght draegen,
 Wat noot waert, als het nogh tot sulken eynde quam,
 Dat ik gehuwt moght sijn aen Coninklijke stam:
 Ik leed, en streed soo langh met d'opgeleyde smerte
 Als 't leven lijdten kost, in dit verwonnen herte.

Heydin. 't Geen ik u segh, gaet vast; wat raekt de prophecy,
 Het alderminste deel mislukten oyt in my,
 Meer diend u niet geseydt, meer mooght ghy nu niet weten.

Fauſti. O wijse Propheters, ghy die u hebt gequeten
 Seer vlijtigh in myn dienst; ontfangh u loon van myn,
 Ik reys voor pagi heen, om sien hoet eynd wil sijn.

Binnen

Constantinus, Casterna.

Na dat ik, o Godin, dees laeste nacht voorleden,
 Gevoelden myne Ziel met minne schicht bestreden,
 Heb ik myn offerand Cipria toegewijt,
 Met dees beloftenis, dat ghy Godinne, sijt
 De wellust van myn hert, de vreughde van myn leven,
 Aen wien ik myne Ziel wil willigh overgeven;

Ach,

Ach! overschoon Princes, ontfanght, ontfanght een hert,
Dat niet meer myns en is, maer heel het uwe wert.

Caster. Hoe Monarchale Vorst, my meer om liefd gebeden,
Daer ik u Hoogheyd heb ontdekt door welke reden
Ik tot geen liefde my int minste stellen ken,
Soo bid ik u, indien ik soo veel waerdigh ben,
Dat my sijn Majesteit, niet wil van liefde spreken.

Consta. Casterna! ach Princes, ghy dwinght my om te smeken,
Ghy terghet my tot gebeen, ghy perst my dat ik moet,
Myn klaghten aen u doen, ja vallen u te voet,
Geknielt, o Aerts Godin, ter Aerden neer geboghen,
Leyt Conink Constantijn, en bidt u om medoghen.

Caster. Ik kniel en bid aen u dat ghy u bidden staekt.

Consta. Princes, u heusheyd my tot meerder Slave maekt,
Hoe meerder ghy my bidt, hoe meerder myn gebeden
Tot uwaerts moeten gaen; dies toont medogentheden
En loont myn liefd, met liefd, o overschoon Princes,
O Afgodin myns herts, o Ziele voedsteres.

Caster. Ick bid, noch eens ik bid, ja bid nogh ander werve,
Soo sijne Majesteit my hoeden wil voor sterve
Dat hy van liefde swijgh.

Consta. Is liefd u sulke pijn,
Princes, oordelt ghy liefd dan tiranny te sijn?

Is liefde ach soo wreet, is liefde een Beulinne,

Hoe sal ik dit verstaen, hoe sal ik dit versinne;

Ghy sterven, om dat ik u weder liefd betraght,

Princes, eylaes, waer voor wort Constantija geaght

Caster. Indien sijn Majesteit wist myn gelegenthede,

Ik weet hy oordeelden dat ik niet buyten rede

Maer seker gingh in 't gheen sijn Hoogheyd qualik duydt,

- Mits dien ik ben, eylaes.
- Consta. Wat dogh? *Caster.* Een anders Bruydt.
- Consta. Ha overwrede Goon! Hoe Constantijn dus tegen?
 Ach Hemel, isser dan geen middel, te beweghen
 Vopperste vooghdy, om tgeender is geschiet,
 Door u Almogentheyte te brenghen weer tot niet
 Princes Casterna ach, dees overwrede woorden,
 Doen my myn hert, eylaes, met duyfsent pijnen moorden,
 Het leven ben ik wars, ik wensche na myn doot,
 Ach Aerde barst van een, en opent uwe schoot,
 Om droeve Constantijn op heden in te swelghen,
 Wie daer?

Faustina in Pagies kledingh.

- Fausti. Groot mogend Vorst, en wilt u dogh niet belghen
 Dat ik u lastigh val.
- Consta. Wat wilt ghy dan van myn?
- Fausti. Ik wensche dat ik moght des Coninx Pagie sijn.
 Een dienaer hier ten Hoof.
- Consta. Van waer sijt ghy geboren?
 En hoe u name sy, dat lust my eerst te horen.
- Fausti. Ik ben een Herders Kint te lande opgevoedt
 Hoe wel van laeghe staet, heb ik een heus gemoedt,
 En tracht doortrouwe dienst tot eer en lof te komen,
 Dies heb ik myne reys hier in het Hof genomen,
 Constans is myne naem, gebooren hier te landt.
- Consta. Constans, ik acht u naem gaet boven u verstandt,
 Int woort van Constans meer verborgentheden legge,
 Als Constans selver soud met reden kunnen legge,

Fausti. Myn naem, Groot mogend Vorst, acht ik soo veel geseyt
Als dat ik ben en blijf steeds in stantvastigheyt.

Consta. Gaet heen ten Hoof.

Fausti. Ik doe naer u Hoogheys bevele,
En hoop Faustina sal haer reghte rolle spele.

Binnen

Consta. Princesse, ach Princes Casterna, schoon ghy waert,

Een ander toegeseyt gelijk ghy my verklaert,

Onmooghlijk of de Goon beletten u tvereene,

Laet ik u Paris sijn, en sijt ghy myn Helene.

Castern. Groot mogend Majesteit, ik bid u laet ons gaen,

Light ik op u verzoek myn beter sal beraen.

Binnen

Seste Handelingh.

Faustina.

Hoe holt en solt den Mens wanneer hy is in 't minnen,

Wat doet de liefde niet de Menschen al beginnen,

Wat voert de liefd niet wt, wat durft hy niet bestaen,

Wat wortter door de liefd van Menschen niet gedaen?

Ik, die als Herderin, de Schaepjes pleegh te weyde,

Ben door de liefde nu te lande afgescheyde,

Al waer den Conink in vrijagie was met mijn,

En hier doet liefde my nu 's Coninx pagie sijn,

O wonderlijke loop van light verkeerde tijden,

Ik heb, o rijt door u, myn droefheyt en verblijden,

Faustina int verdriet nogh hare vreaghde vint,

Mits dien sy dienen magh die, die sy trouwlijk mint.

Faustina heeft geluk in haer bedroefde smerte,

Mits diet sy daeghlijx fiet hem, die sy liefs van herte;
 Maer ach! wat ist? eylaes, als ik my wel besin,
 Dees vreughd schijnt wat te sijn, maer heeft haer prijkelin
 Hoe soud het Coninx hert sich kanna soo verneren,
 Dat het een Herderin ten eghte soud begeren?
 Faustina, tis bedrogh, hoe ist bedriegery?
 Den Coninx vimmer heeft daer toe gebeden my
 En met een dieren eed sijn trouws beloft gesworen,
 Faustina, sleghte Maeght, u moeyten is verloren:
 Noghtans verhoop ik iets tot vordeel mynes mins,
 En dat ten delen op het seggen des Heydins,
 Maer agh dees brief doet my niet sonder reden vrese;
 Dat de Princesse sal des Coninx Vrouwe wese,
 Dees heeft by my belast te brenghen voort aen haer,
 Ach Hemel, wat valt my dit droevigh, hert, en swaer.

Caster
 maeyt.

Daer comt sy aen, ik ga, om haer den brief te geven.
 Princes, ik die ten dienst des Coninx hoop te leven
 In alle trouwicheyt voldoe myn's Coninx last
 't Gelief haer Hoogheyd dat sy desen brief aentast.

Caster. Heeft u in sijne dienst des Conink aen genomen?

Fausti. Ja, mogende Princes.

Caster. Van waer sijt ghy gekomen.

Fausti. Ik ben hier op her landt gebaert, en opgevoedt.

Caster. Eylaes, wat sluypt en kruypter door myn laeuwe bloet.
 Hoe is u naem?

Fausti. Constans.

Caster. En out, hoe menigh jaren?

Fausti. By naest de seventien.

Caster. En seght my eens wat waren

V Ouders dogh voor lien?

Eylaes

Fausti. Eylaes, hoe mach Princes dus scherrep op my sien,
Soud ik wel sijn verreaen?

Caster. Wat praet ghy in u selven.

Fausti. 'kSegh dat myn Vader pleegh te spitten en te delven
Myn Moeder, is Princes, een sleghte Herderin.

Caster. Ach! sijn bevallicheyt betovert hert en sin,

Waerom verlaet ghy 's landt, en soekt ten hoof te dienen.

Fausti. Op hoop, 'tgeluk my moght een waerder staet verlienen,

Princes, wat wert dien Mens van Menschen dogh geacht?

Die inde armoedt slooft, en niet na meerder tracht?

Wat ist een Slaef te sijn in nedrigheyt verschoven?

Wat ist een lust, geeert te sijn in 's Coninx hoven?

Wat ist een werelts vreught als jemant raekt wt noot

En door getrouwe dienst, comt van een kleyn tot groot?

Caster. Ik speur u heus gemoedt dat is tot staet genegen,

Seer selden wort het luk van sulken een verkregghen,

Die nae geen luk en tracht, maer die soo doet als ghy,

Die speurt dat het geluk hem selden gaet voor by.

Eylaes, als ik aenschouw de geestigheyt sijns wesen,

En sijn bevallicheyt bespeure neffens desen,

Soo brand myn hert in lust van lieffelijke min,

Sijn aerdicheden, ach, die steelen my myn sin.

Fausti. Hoe seyt Princes?

Caster. Ick segh, sijn ghy tot staet genegghen

Door myn ken u geluk ten hooghsten sijn verkregghen?

Indien ghy dienen wilt, my, die u dienst begeer?

Princes, in dienst ben ik verbonden aen myn Heer.

Caster. Wat dat belanght daer van wil ik u wel bevrijen.

Fausti. Genadighste Princes, dat ken myn hert niet lijen,

Dat ik in myne dienst soo light verkeren souw,

- Nu dienaer vande Vorst, en morghen van **Mevrouw**
 Calster. Dat waer lightvaerdigheyt, een oorfaek my te haten.
 Soudt ghy u tot myn dienst dan niet gebruyken laten,
 Als ghy verskert waert daer door tot staet te treene?
 Fauſti. Mits ik verbonden ben waer buyten alle reen,
 Dat ik Princeſſe Vrouw, een hooger staet begere,
 Dats waer, dogh wils niet ten sy tgeschiet met eere.
 Calster. Tot eer, en staet ken ik u brenghen soo ghy wilt,
 Hy is tgeluk niet waerdt, die willens tluuk verspilt,
 Oft ik u soght tot staet en hoogheyt op te trecken,
 En oft my lusten u een hulpe te verstrecken
 Tot ongesiene kans, soudt ghy dat wel versmaen,
 En selver u geluk moedtwillens tegen staen?
 Dat acht ik neen, mits dien dat alle Menschen poghen,
 Door het geluk in staet haer selver te verhoghen,
 Ghy kunt indien ghy wilt, wie niet wil als hy kan,
 En ken niet als hy wil, is selver oorfaek van
 Sijn na berouw, en smert, door tonbedaght versmade
 Des doet hy wel die sijn wel laet ten besten rade,
 Constans.
 Fauſti. Princes.
 Calster. Eylaes, eylaes, wat lijd ik strijt,
 Mits dien ik u niet geef het geen ghy waerdig sijt:
 Indien ik na myn gunst u van het myn moght geven
 Ick gaf u.
 Fauſti. Wat Princes.
 Calster. Myn hert, ja selfs myn leven.
 Fauſti. Princes.
 Calster. Constans.
 Fauſti. Princes, wats dit?

Caster. Eylaes, ik sweer

Dat ik den Conink lief, maer lief u nogh veel meer.

Fausti. Ist droom?

Caster. O neen.

Fausti. Ist spot?

Caster. Ook niet.

Fausti. Ist spokerije?

Caster. Ach neen, tis liefd.

Fausti. Hoe liefd?

Caster. 'tIs liefde, ach tis vrije;

Ik ben myn selve niet, ach Constans, ach wat raet?

Ik sterve ist dat ghy Princeffe min versmaet,

Ik ben gelijk versot met liefde ingenomen.

Fausti. Princes laet sulx dogh noyt in u gedachten komen,

Hoe ghy my minnen? my die ben een Herders soon,

Daer ghy de naeste sijt aen 's Coninx Rijk, en Croon?

Ick die een dienaer ben een slaef van alle slaven,

Versien met schat nogh goedt met rijkdom nochte haven,

Maer arrem, naekt en bloot, verschoven ongeacht,

En ghy, edel Princes, van Coninklijk gesslaght.

Caster. De liefde heeft geen wet, ik min, en wil u minnen,

Hoe minder ghy besit, hoe meerder dat myn sinnen

Vervallen in de liefd.

Fausti. Princeffe, ach bedenkt,

Dat ghy, u eer, u faem met dese midlen krenkt,

Bedenkt eens by u selfs, en overleght met rede,

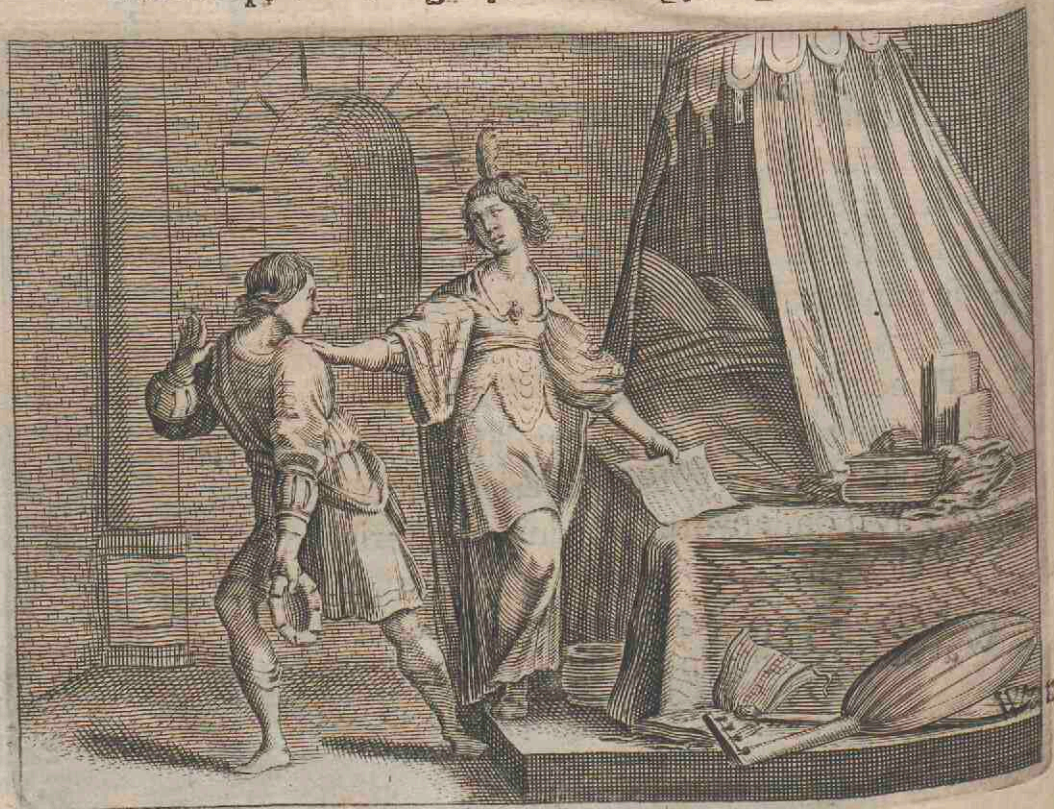
Dat ghy u onderworpt veel duyfent swarighede,

Ik hoop niet dat ghy tmeent, of eenighsints begeert.

Caster. De min, eylaci heeft Casterna overheert,

Wat ist: of ik schoon wil, ik ken geen veynsen pleghe,

Reght wt geseyt ik ben tot minne lust geneghe,
 En sweer dat ghy alleen alleen de eenighst sijt,
 Van wien ik mins vermaek moet hebben nu ter tijt.
 Hoe kunt ghy Constans my soo lieven bee ontsegghen,
 Hoe kunt ghy dese vreught de minne lust ontleggen?
 Na dat ik u vertrou sijt ghy van ander geest,
 Als Ioseph in sijn tijt heeft by een vrouw geweest.
 Waer isser mannen hert dat niet een reys soud lusten,
 In deese myne schoot een lieve nacht te rusten?
 Wat isser menigh Vorst geweest voor desen, ach,
 Die'kheb geweygert 'tghen dat u gebeuren mach.
 Fautt. Sout ghy een arme slaef, een arme slaef vergunnen,
 Het geen een Prince selfs noyt heeft verkrijgen kunnen?
 Denkt eens Princesse, denkt wanneer dit waer gedaen,
 Wat ramp, wat swarigheyt dat hier uyt soud ontstaen?

Wat fout ghy ramp en smaet op uwe schouder laden
Een yder mens, Princes, soud spotten met u daden.

Bevlecken uwe eer, u Eedelheyt tot schant,
En dat door snode lust van geyle minne brandt.

V waerdigheyt Princes, tot een slaevinne maken,
En ik in ongena by myne Vorst geraken:

Ghy met de voet getreen, als van u eer ontbloot;

Ick als een fielt en guyt verwesen totter doot.

Dies bid ik u Princes, als dat ghy wel te deghen

Met rijpelijk beraet de saek wilt overweghen.

Caster. Die viesse vafery en heeft geen plaets by my.

Fauti. Noghtans en sal ik noyt u lust ten dienste sijn.

Caster. Soo sweer ik sult ghy u daer voor op thooghst beklaghen;

Fauti. Princes, ik ben getroost te lijden alle plaeghen,

En heb veel liever vande werelt smaet en spot,

Als dat ik door die sond vergrammen sout myn Godt.

Caster. Ondraghelijke trots, die'k niet en ken verswelghen,

O spijt, met reght heb ik u smaetheyt my te belghen,

Omwaerdigh acht ik my dat ik een ure leef,

Indien ik desen bloet sijn reghte loon niet geef.

Ik sweer het Constans u, dat ik het soo sal maken,

Dat ghy in ongenae by uwen vorst sult raken:

Ik sweer dewijl u walght de wellust van myn schoet,

Dat ik om dese saek sal brenghen u in noot.

Indien ghy niet en wilt voldoen myn wel behagen

Sal ik u dan ten hoof als schuldigh gaen beklaghen.

Fauti. Ik sal, Princes int minst u dreygen niet ontsien,

Begeert ghy myne doot ik kense niet ontvlien:

Soo ghy dit lichaem traght in pijnen te doen lijn,

Troost ik my, dat de Ziel in Gode sal verblijn.

Soo my u boose lust naer 't lichaem lijden doet,
Ik troost my dat het Godt weer aen de Ziel versoet.

*Constantinus wtcomende loopt Casterna
hem teghen.*

Caster. **V** Majesteit gebied u dienaer te vertrecken.

Consta. Vertreckt u flux, van hier.

Ick sie u sinnen strecken

Groot mogende Princes, tot droefheyt en getraen,

Heb ik in eenigh deel, u Hoogheyt jets misdaen?

Neemt ghy het qualik dat ik heb aen u geschreven,

Of door dees Pagi u myn schrijven dede geven?

Caster. 'k Vervloek, eylaes, de uwr, en dees bedroefde dagh.

Dat ik dien snoden guyt hier voor myn ogen sagh,

Eylaes, oy me, eylaes.

Consta. Wat is u weder varen

Ick bid Princes, ik bid dat ghy 't my wilt verklaren?

Caster. Eylaes, wat is my hier van uwe slaef geschiet.

Consta. Wat dogh, Princes?

Caster. De schaemt het melden my verbiedt.

Consta. Ick bid u, segh my dogh wats d'oorfack van u klaghte?

Caster. **V** Pagi socht, eylaes, Casterna te verkraghte.

Consta. Myn Pagi?

Caster. Hy.

Consta. Kent sijn?

Caster. 't Is soo.

Consta. Ach wat ik hoor?

Dorst een soo snoden guyt dit schelmstuk nemen voor?

Ick stae geheel verbaest en ganschelijk verlaeghen
 Dat desen schellem heeft die boof heyt darven waeghen,
 Een slaef soght die u eer, ach Hemel, hoe kent sijn?
 Hoe stort ghy 'tongeluk dus vinnigh wt op myn?
 Ik sweer dat ik hem sal met sulcke straffe pijn
 Belonen 'tschellem stuk; als ik sal kunne vijn,
 'kSal hem van lidt tot lit af kappen doen de leen,
 En levendigh het vlees doen nypen van het been:
 Of levendigh het vel van sijne lichaem rucken,
 En kappen voorts de rest aen hondert duyfent stucken.
 O boofwight, snoden guyt, hoe dorst ghy dit bestaen?
 Princes, foot u gelieft, laet ons ten hove gaen.

Faustina inde Gevankenis.

Ach, rechtvaardighe Goon kent Goddelijk vermoghen,
 Int sterffelijk geslaght, die Godloof heyt gedoghen?
 Dat men d'onschuldighe als schuldigh lijdén doet.
 Rechtvaerde Goon, ist reght dat ik dit lijdén moet?
 Godlose Mens, die 'tlust aen quaden straf te pleghen,
 En selver met het hert tot boof heyt sijt geneghen.
 Dogh! als ghy niet en kunt u snode lust versæen,
 Soo soekt ghy met bedrogh u valf heyt voor te staen.
 Dan dogh, ik ben getroost geduldigh te verdraeghen,
 Myn onverdiende straf, myn onverdiende plaeghen,
 Mits dien het ende sal doen blijken, dat dit feyt
 Faustina sonder schult wert op den hals geleyt.

*Constantinus, Casterna, Calista, Ferdinandus met
alle het Hofgesin, ende Reghters.*

Consta. Doet den misdadighen ter hogher vierschaer komen

Faustina wtcomende spreekt:

Wie sijn gemoedt bevrijt, behoeft geen straf te schromen,
Hoe seer de logentael de waerheyt overstrijt,
Haer snood, en vals bedrogh dat leert men door de tijdt.
Ghy Reghters, die hier sit, om yder recht te geven,
Doet recht met my, en straf myn vrijelijk aen 'tlevē,
Indien ik schuldigh ben aen 'tgeenmen my opleght:
Maer valsche leugens sijnt het geenmen van my segt,
Noyt had ik een gedaght Princeffen eer te schennen.

Reghte. Verswaert u straffe niet met valschelijk ontkennen.

Fausti. Ik blijf by 'tgeen ik segh, en oordel die voor vals,
Die my onschuldigh schuyft haer boosheyt op den hals.

Consta. Hoe durft den snoden guyt noch soo stoutmoedigh spreken;
Scherp-rechter doet u plight.

Fausti. 'tIs nogh geen tijt van wreken,
My komt de straf niet toe, maer haer die 'sheeft verdient.
Genadigh Vorst, ik bid men my gehoor verliē,
Dat ik onschuldigh ben, myn Heeren, dat sal blyken,
En dat men over my vals oordeel tracht te strijken.
My, die als schuldigh moet voor uwe Hoogheyt staen,
Als een onnosel Lam naer myne slaghtbank gaen.
Myn Heeren, dit u doen is waerdigh te misprijsen,

Wie kender schuldigh sijn ten sy men tken bewysen?

Geen recht, maer ongelijk geschiet aen sulck een man,

Die men ter doot verwijft, en niet bewijsen can.

Dat ik onschuldigh ben, dat wil ik u myn Heeren,

Dat wil ik hier voor u met diere eden sweren.

Het sweeren gelt hier niet.

Myn Heren, dat is mis.

'tBehoort te gelden, alffer geen getuygh en is.

Men acht hier voor bewijs genoegh haer Hoogheyts eede.

Nogh segh ik het is vals, sweert sy, ik sweer het mede.

'tIs billik men Princeffen seggen oordelt waer.

Waerom de waerheyt niet soo wel in myn, als Haer?

Onwaardigh aghmen u hier meer gehoor te gunnen,

Ghy sult met eden noyt u daet af sweren kunnen,

Scherp-reghter, vaert vry voort.

'tIs langh genoegh treet an,

V dreygen, ik, eylaes, niet langer lijdén can.

Ha Comink Constantijn, ik die hier voor u kniele,

Denkt niet dat inde sond myn lusten soo verviele

Dat ik myn leven heb getracht na Vrouwen eer,

En is het niet genoegh dat ik mer eeden sweer,

Soo sal ik hier voor u altsamen doen vertonen

Getuyghen, die voor my de saek sullen verschonen,

Had ik nu geen bewijs by tonrecht dat ik ly

Hoe ongenadigh soudmen handelen met my,

Ghy Reghters, die my hebt gelijk ter doot verweten,

Als een misdadige myn vonnis voor gelesen,

Myn leven opgeeyft als oft ik had misdaen,

Onschuldigh doet ghy my dit groote onrecht aen,

Dat ik onschuldigh ben veroordelt van het leven,

Daer

Daer sal ik u te recht getuychenis af geven,
 Dat ik onschuldigh ben sal comen aenden dagh
 Soo klaer, dat klaerder noyt de waerheyt bliken magh.
 Ghy Reghters en ghy Prins, nu sal ik u verklaren
 Wat my in dit geval, eylaes, is wedervaren:

Weet dat ik niet en ben die, die ghy myn vertrouwt,
 Weet dat ik niet en ben die, daer ghy my voor houwt.
 Dat ik op 'thooghsten heb gehaet onkuysche streken,
 Dat is, Groot mogend Vorst, genoegh an my gebleken,
 Als ik niet heb geaght belofenis van trouw,
 Als ik u geyle lust geen plaetse geven wou;
 O Prins, ik bid, gebiedt dat jemant dese banden
 En boeyens dogh ontsluit van dees myn tere handen,
 Op dat ik myn getuygh doe comen aenden dagh,
 En van myn onschult u de waerheyt tonen magh.

Maek dees myn handen los, op dat ik u betone,
 Wat hert en ziel dat onder dese kleren wone,
 Ghy kent my niet te recht hoe wel dat ghy my siet,
 Ghy kent my, maer die k'schijn, en ben ik lijk wel niet.

Consta. Niet die ghy schijnt, wie dan?

Fausti. Die, die ghy pleeght te minne,
 Een Pagi in de schijn, een ander schuylder binne.

Consta. Maek dan de handen los, op dat ik sie wie 't sy.

Fausti. Groot mogend Majesteit, ik heb nu myn handen vry;
 Sie daer myn open borst, hier noch de selfde lede,
 Om wiens genot my heeft den Conink aengebete,
 Die offer ik u op als in haer eerste graet,
 V lusten heb ik wel, maer noyt u liefd versmaet,

Ick ben Faüstina, hier in dese schijn gekomen.

Consta. O kuysche Herderin, o spiegel aller vromen,
 Met vreughde, en vermaeck val ik u om den hals,
 Faustina dus getrouw; Princesse ghy dus vals?
 Ik sie wat liefde doet, dies sal ik liefde tonen
 En u vervloekte daet, Princes, met straffe lonen,
 V bannen wt mijn Rijck, en eeren voor myn Vrouw,
 Faustina, die haer toont tot mynwaerts soo getrouw.
 Verdi. kOmhels u voor myn Bruyt, en sal u ewigh minne,
 Faustina, is u naem Faustina, Herderinne?

K

Soo

- Ferdi. Soo is myn naem, myn Heer.
- Fausti. Hebt ghy geen Broeders meer?
- Fausti. Nogh een, en anders geen soo 'kbeter niet en wete.
- Ferdi. V Broeder die ghy hebt, hoe is die togh gehete?
- Fausti. Men noemt hem Ferdinand.
- Ferdi. Kent ghy u Broeder niet?
- Fausti. Iae 'kHeer.
- Ferdi. Het schijnt wel neen, mits dien dat ghy hem siet,
En niet voor Broeder groet.
- Fausti. Myn Broeder?
- Consta. Wat ik hore?
Wat comt de menschen in hun leven niet te voren?
Ach Ferdinand, sie hier hoe 'tradt des werelts dreyt,
Die gistren sat om hoogh, als nu ter neder leyt,
Die gistren lach om laegh is heden hoogh gerefen,
Faustina is, en sal een Coninginne wesen.
- Ferdi. Van waer comt ons dit luk? O Hemel! wout ghy myn,
In dit geval nu ook eenmael soo gunstigh syn,
Dat ik met 's Coninx wil Princes Calista trouwe.
- Consta. Soo 'thaer beliest ik gun s'u tot een eghte Vrouwe.
- Ferdi. Myn leven 'tuwer dienst, sy daer beloningh van.
- Calista. Al wat onmooghlijk schijnt den Hemel schicken can-
Sijn Majesteyt die sy bewust dat ik veel daeghen,
Aen Ferdinando heb getrouwe liefd gedraeghen,
Soo seer niet om de bloem van sijn ontloken jeught
Als om het hooghe lof van sijn vermaerde deught,
Deught die al 'swerelts schat en Rijkdom gaet te boven,
Deughd, die men boven al ter werelt moeten loven.
Deught maekt hem Heer en vooght van een Princeffe
Ik lief u om u deught.

V liefd loon ik met trouw.
*W*il dat Casterna sy te landen wt gedreven.
*M*yn misdaet meerder is als men my ken vergeven.
Ik vind de spreuke waer. *D*e leughen die mislukt,
*H*oe seer sij met bedrogh de waerheyt onderdrukt.

EYNDE.

K 2

CELION